

GNISTEN

Nr. 3/4-1979 Organ for Kommunistisk Universitetslag Årg. 7

«Sosialisme på norsk» - kommunal himmelfart til kommunismen?

På SVs nylig avholdte landsmøte holdt representant for teologfløyen, Rune Slagstad, en preken om de paradisiske tilstander - også kalt "sosialisme på norsk" - dvs. den småborgerlige drøm om et land der det finns én klasse, småborgerskapet, der dettes fiender, borgerne og proletarene, er reformert over i småborgerskapets rekke.

Ettersom denne visjonen søkes framstilt som sosialisme (en kommunal sådan), sier det seg selv at størstedelen av foredraget er viet angrep på kjernepunkter i marxismen. Særlig rettes likvideringsforsøkene mot den marxistiske teorien om staten.

Allerede tittelen på Slagstads foredrag, "Sosialisme på norsk", forteller oss at det her ikke dreier seg om sosialisme i det hele tatt. Sosialisme er en samfunnsformasjon med helt spesielle bestemmelser, hvorav den viktigste er opphevelse av privat eie til produksjonsmidler. Det sier seg selv at en slik bestemmelse gjelder uavhengig av hvilket land det dreier seg om. Men som det ante oss er nettopp det så regent norske ved Slagstads "sosialisme" at privateie til produksjonsmidler skal bestå.

STAT OG KOMMUNE

Når det gjelder Slagstads oppgjør med den marxistiske teorien om staten varslar presentasjonen av foredraget på førstesida i Ny Tid om hvilket nivå dette oppgjøret kommer til å ligge på:

"Kommunen har alltid øvd tiltrekning på venstrebevegelsen, enten det nå har vært Pariserkommunen i 1871 eller de kinesiske folkekommuner i seinere år. Men vi har ikke alltid trukket linjen fra den store Pariserkommunen til de norske kommuner."

Vi skal ikke gå nærmere inn på hvilket forstemmende minimum av andsever som kreves for å gjøre akademisk karriere i Norge, men bare opplyse om at grafisk og fonetisk identitet ikke er det samme som innholdsmessig identitet - dvs. at det f.eks. ikke er noe vesentlig felles ved styrbord og spisebord.

Slagstad neyer seg ikke med å side stille historiens første proletariske statsmakt med de norske kommunene, men forsøker også å framstille de siste som noe annet enn stat. Han søker å undersøke det selvsagte fak-

tum at kommunene bare er statsmakt på lavere nivå, og at de samme borgerlige klassekrefter behersker begge. En styrking av kommunen slik Slagstad legger opp til - gjennom f.eks. å kanalisere krisemidler til kommunen - er bare en styrking av den borgerlige statsmakten.

Slagstads standpunkt er ikke enestående. Det har lenge vært en populær oppfatning på den norske "venstresida" at det reaksjonære blir progressivt hvis det spres - eller desentraliseres, som det heter.

Og som andre SVske nyvinninger når det gjelder revolusjonsstrategi (jfr. fredelig overgang til sosialismen) skal visstnok også kommune-strategien være særlig velegnet i Norge. Dette under henvisning til en svært så enestående og framskreden lov om kommunalt selvstyre av 1837 (i så måte burde kommunardene ha trukket lerdommer fra Norge og ikke omvendt).

At Slagstad på mangfoldige spalter kan servere tåpeligheter og selvmutsigelser og kalle det sosialisme kan ikke føres tilbake til annet enn hans klassestandpunkt, som ikke er proletarisk, men småborgerlig, noe som innebærer det totale fravær av evne til dialektisk tenkning. Derfor kan den "revolusjonære sosialisten" Slagstad forundres over at en styrking av en proletarisk statsmakts funksjoner kan bety en begynnelse på den samme statsmakts bortdøen.

forts.s.5

LES OM

"MARXISMEN MOT KUL" s.2.

1.MAI s.3

SOSIALISTISK FORUM s.4

UNDERKONSUMPSJONSTEORI s.7

USV etter SVs landsmøte

For kommunistene står det klart at hovedmotsigelsen i Norge går mellom proletariatet og borgerskapet. Enhver retning som forfekter borgerlige eller småborgerlige synspunkter vil uovergerlig fungere som en støtte-spiller for borgerskapet. Dette uansett hvilken personlig sjølførståelse enkeltpersonene innafor gruppa måtte ha. SV er et parti som baserer seg på borgerlige og småborgerlige politiske standpunkter. Å støtte dette partiet er idag ensbetydende med å innta et anti-proletarisk standpunkt. Dette gjelder i høyere grad enn noen gang etter SV's landsmøte i år, hvor nasjonalismen er trått klarere fram og SV's rasisme og fremmedhat består.

SV's landsmøte bekrefter med all ønskelig tydlighet at partiet er konsolidert på sin posisjon som et nasjonalistisk parti. Spesielt kan en framheve at SV nå aktivt vil propagandere for et norsk borgerlig voldsapparat. En bør merke seg Berge Furrer's fullstendig opportunistiske begrunnelse for dette: "SV er mot NATO. SV er anti-militaristisk. SV meiner at det militære er ein del av statens undertrykkingsapparat. Men NATO-motstandarane er få i dag, og vi vann lettare fram dersom vi kan vise til eit alternativ." Med andre ord skal en støtte statens voldsapparat fordi en ikke tror at folk er mottakelig for en konsekvent kamp mot det borgerlige voldsapparatet i alle former. SV forstår tydeligvis sjøl at de ikke er i stand til å kjøre noen ledende politikk. I stedet gjør SV seg til en slave av de spontane strømninger som til enhver tid måtte finnes innafor de grupper av folket som SV ønsker å knytte seg til. Dette står sjølsagt i skarp kontrast til Lenins tese om at proletariatet må få tilført sin bevissthet utenifra. Arent Henriksen understreker dette ytterligere når han i Ny Tid etter landsmøtet uttaler at han er redd "for å legge seg for langt framfor arbeiderklassen". I tråd med dette uttalte han videre at det var lettere å argumentere for et mini-for-svar enn å kjempe konsekvent mot borgerskapets militære voldsapparat. Dette er et stjerneeksempel på SVs opportunisme og manglende evne til å føre ut den proletariske

parolen om konsekvent kamp mot det imperialistiske norske borgerskapet.

Mindre tydelig blir ikke SV's støtte til det norske borgerskapet når en ser på SV's krisepolitikk. Her gir en sin fulle støtte til proteksjonismen og statlig subsidiering av norsk kapital. Spørsmålet blir å sikre norske arbeidsplasser, hva som skjer med utlendingene i Norge og arbeidere ved bedrifter i utlandet bekymrer ikke SV-ledelsen det aller minste. Som en følge av SVs behov for å "beskytte" norske arbeidere mot utenlandske arbeidere, fikk et forslag om at SV nå skulle trekke tilbake sin støtte til innvandringstoppen kun 18 av vel 200 stemmer på landsmøtet. Bak disse vedtakene ser en en entydig nasjonalisme som riktignok skiller seg noe fra mer ekstreme nasjonalister som Norsk Front og det såkalte AKP, men som nok er mer egnet til å trekke til seg folk fordi nasjonalismen her føres inn i folks bevissthet på en måte som er mer fordøyelig for folk flest. En bør også merke seg at iden grad SV's kriseløsning er realistisk gjennomførbart er den i all hovedsak alle-rede introdusert av DNA. (Om

SV's kriseløsningsplan skulle vært satt ut i livet ville den ført oss et godt stykke på veg tilbake til barkebrødstida.)

forts.s.5

«Sosialisme på norsk» er Rune Slagstads foredrag fra SV-landsmøtet. Noen av stikkordene hos Slagstad er vekstkrisse, ny teknologi, desentralisering, kommunal sosialisme og arbeider-

Samarbeid Kina - Israel

I det Gnisten går i trykken meldes det at en israelsk handelsdelegasjon avla et hemmelig besøk i Peking en gang i mars-79. Oppholdets hensikt var å klarlegge muligheter for et økonomisk/handelsmessig samarbeid mellom de to land.

Møtet, det første som noen gang har funnet sted mellom de to land, ble arrangert av en kjent forretningsmann fra Tel Aviv - Saul Eisenberg. Delegasjonen talte forøvrig en rekke toppledere innen

israelsk økonomi og industri. Sionistene skal ha foreslått å selge avansert teknologi til kineserne foruten å tilby investeringer i industrielle fellesprosjekter (joint ventures).

Det pastas videre at kinesiske toppledere fra utenriks- og handelsdepartementet skal ha deltatt i samtalen. Neste skritt ventes å komme i forbindelse med Moshe Dayans forestående reise til flere asiatiske land.

Det skal bli spennende å se hvordan Klassekampen vil reagere på dette. Som kjent avfeier de Kinas samarbeid med imperialistene som nødvendig taktisk spill. At Kina egentlig har bevart sin prinsippfaste proletariske internasjonalsisme har avisa tutet oss orene fulle av ved å framheve at Folkerepublikken avviser enhver forbindelse av diplomatisk og annen karakter med ekstremt rasistiske og fascistiske stater. Blant dem, hvilke? Jo: ISRAEL.

Møt opp på KA's markeringer 1.mai!

Se annonsering på siste side

AKP og borgerskapet med konjunkturbestemt nasjonalisme

Høsten 1976 utga KUL en stensil med tittelen "Det nasjonale spørsmål og sosialismen." Artikkelen redegjorde for de marxistiske klassikernes almene vurdering av dette spørsmålet, og for KULs vurdering av hvorledes dette spørsmålet stiller seg i henholdsvis land i den tredje verden og utviklede imperialistiske land.

Artikkelen ble senere trykt opp i KAs teoretiske tidsskrift Røde Fane nr. 3/77.

I et dobbeltnummer av "Materialisten" (nr. 1-2/78), AKPs tidsskrift for såkalt teoretisk kamp, gjennomfører småborgervenstres militante fortropp et angrep på de synsmåter kommunistene har i det nasjonale spørsmål. KUL har flere ganger tidligere imøtegått de anfektelser AKP her gjør gjeldende, bl. a. i foredrag og polemikker i flere av studentersamfunnene rundt om i landet.

Fra flere hold har det imidlertid vært ytret ønske om at KULs kritikk av "Materialisten" burde vært framsatt skriftlig. Artikkelen nedenfor er skrevet for å imøtekomme dette behovet, men det sier seg selv at det vil føre for langt å komme inn på alle vrangforestillinger AKP bruker 144 sider på å framføre. Vi har derfor konsentrert oss om karakteren av imperialistisk og nasjonalistisk politikk, samt spørsmålet om nasjonenes sammensmeltning.

At AKP ikke har noe å fare med i sin kritikk av våre synspunkter på det nasjonale spørsmål framgår bl. a. av at "Materialisten" tyr til den velkjente taktikk som går ut på å tillegge oss synsmåter vi ikke har, og siden polemiserer mot disse. Dette gjelder f. eks. påstander om at vi skulle mene at den borgerlige staten ikke er en klassestat (s. 57), eller at enhver kamp for å opprettholde en nasjons sjølvstendige statlige eksistens er reaksjonær (s. 83), eller at vi betrakter sjølvråderetten som reaksjonær (s. 107), eller at imperialismen er et frihandels-politisk system (s. 71).

Den siste påstanden kalles sogar "rosinen i pølsa", hvilket understreker inntrykket av at kritikken har et magert innhold til tross for sin voluminøse innpakning.

Vi skal komme tilbake til noen av disse påstandene, men først en smule sjølvkritikk som gjelder bruken av begrepena nasjonalt og imperialistisk borgerskap. Disse begrepene er i KUL-artikkelen brukt synonymt med ikke-monopolistiske og monopolistiske kapitalister, hvilket mildest talt er lite presist. For at det ikke skal herske tvil om KUL's syn på dette skal vi begynne med en begrepsforklaring.

DET NASJONALE BORGERSKAP

Kapitalismen utvikles gjennom to stadier. Det første er et konsoliderings stadium basert på opprettelsen av nasjonalstater, og hvor den økonomiske basis for kapitalismens utvikling og vekst er utbyggingen av lønnsarbeidet innen nasjonalstatens grenser. Dette stadiet er det nasjonale borgerskapets blomstringstid, og med dette uttrykket forstår vi et borgerskap i en bestemt utviklingsfase hvor kapitalismens vekst og bevarelse er knyttet til dannelsen og opprettholdelse av nasjonale grenser og privilegier for nasjonens eget borgerskap.

DET IMPERIALISTISKE BORGERSKAP

Kapitalismens andre stadium er et ekspansjonsstadium knyttet til en overgang til monopoler som baserer seg på utbygging av lønnsarbeidet i verdensmålestokk. I dette stadiet blir kapitaleksport relativt viktigere enn vareeksport. Mens det tidligere var oppdelingen av verden i nasjonalstater og nasjonale kapitaler som dominerte den økonomiske utviklingen blir det nå de internasjonale monopolistiske kapital sammenslutninger som tar form, deler verden mellom seg, og blir toneangivende for hele den kapitalistiske økonomis utvikling.

Nasjonene integreres nå på basis av en sammenføyning av de enkelte nasjonale kapitaler, i motsetning til tidligere da det vesentlig var på grunnlag av varebyttet at integrasjon fant sted.

KLASSER OG SKIKT

Overgangen til imperialismen inne-

bærer på ingen måte at borgerskapet splittes opp i flere klasser med motstridende klasseinteresser. Borgerskapet sveises nå som før sammen til en enhetlig klasse p. g. a. motsigelsen til arbeiderklassen, eller m. a. o. p. g. a. alle kapitalisters fellesinteresse av å pumpe en størst mulig merverdiutvikling ut av arbeiderklassen.

Men like sjølvstendig som det er at borgerskapet såvel under imperialismen som under frikonkurranskapitalismen er en enhetlig klasse, så er det klart at det eksisterer motsigelser innen denne klassen som fører til at det dannes skikt som delvis bekjemper hverandre.

Bakgrunnen for overhodet å nevne slike selvfølgeligheter er at "Materialisten" bruker flere sider (s. 71-74) til å harsellere over noe som kalles "KUL's teori om to skikt". Her får vi bl. a. høre at det bare finnes ett skikt innen kapitalistklassen, og at det er latterlig og absurd å snakke om flere skikt.

Like hardnakket som AKP nå hevder at kapitalistklassen bare består av ett skikt, så hevder gruppen tidligere at kapitalistene var oppdelt i flere klasser.

Felles for begge disse posisjonene er det helt oppsiktsvekkende urimelige i dem begge, og det er mulig at det nettopp er derfor at AKP har inn tatt begge to i løpet av kort tid.

Uansett hva AKP måtte mene om dette, så er det faktiske forholdet at borgerskapet er en klasse som består av flere skikt. Det er særlig dannelsen av de kapitalistiske monopolene som gjør oppdelingen av borgerskapet i flere skikt tydelig, og i spesielle situasjoner oppstår det åpne politiske motsigelser mellom skiktene (jfr. EEC-kampen).

PROTEKSJONISME OG FRIHANDELSPOLITIKK

Skiktdannelsen er en funksjon av konkurransen mellom enkeltkapitalene. I denne konkurransen ville de mindre kapitalistene blitt utradert på flekken dersom de ikke kunne beskytte seg mot å konkurrere på like fot med monopolene. Den ikke-monopolistiske kapitalen trenger først og fremst beskyttelse mot konkurransen på det internasjonale vare- og kapitalmarkedet, og fører derfor en konsekvent proteksjonistisk politikk.

For monopolene vil tendensen til å opptre proteksjonistisk eller frihandelsvennlig i en helt annen grad være avhengig av konjunktorene. I perioder med normal kapitalakkumulasjon er monopolene tjent med størst mulig grad av fri bevegelse over landegrensene for arbeid, kapital og varer, og fremmer derfor frihandelsvennlige krav. Når overakkumulasjon har brakt systemet i krise har den tradisjonelle kriseløsning bl. a. vært proteksjonisme, og hittil har enhver frihandelsvennlig ekspansjonsperiode blitt etterfulgt av en proteksjonistisk kontraksjonsperiode.

IMPERIALISME OG FRIHANDEL

KULs påpekning av slike enkle kjennsegninger er i "Materialisten" utlagt dithen at vi mener at imperialismen er lik frihandel. Det vi har hevdet er at bestemte borgerlige skikt fremmer nasjonalisme og proteksjonisme som forsvar mot monopolenes frihandelsvennlige politikk i høykonjunkturperioder. Vi har videre hevdet at dette ikke er en nasjonalisme som har til hensikt å fremme kapitalismens utvikling (i de utviklede land), og at det derfor ikke dreier seg om en progressiv borgerlig nasjonalisme. Vi har videre levert en begrunnelse for at arbeiderklassen ikke har noen som helst interesse av å fryse fast et bestemt økonomisk/teknologisk utviklingsnivå innen bestemte nasjonale grenser, og har av dette trukket den politiske slutning at det ikke er i arbeiderklassens interesse å støtte den anti-monopolistiske nasjonalismen.

Vi har ikke hevdet at imperialismen er lik frihandel, men at en frihandelsvennlig politikk er den politiske forutsetning for monopolenes ekspansjon. Monopolenes krisepolitikk er proteksjonisme.

Både det monopolistiske og det ikke-monopolistiske borgerskapet kan derfor være nasjonalt, i den forstand at det tar i bruk statsapparatet for å føre en nasjonal-proteksjonistisk politikk. For borgerskapet vil det alltid være et situasjonsbestemt hensiktsmessighets spørsmål om det skal føre en proteksjonistisk ("nasjonalistisk") eller frihandelsvennlig ("internasjonalistisk") politikk.

For å gjøre det helt klart, så har vi heller ikke hevdet at det er arbeiderklassens sak å støtte monopolenes ekspansjon, eller at arbeiderklassen skal ta parti for monopolene mot de mindre kapitalene. Vi har derimot hevdet at det er arbeiderklassens sak å bekjempe imperialismen ved å gjøre sosialistisk revolusjon, og ikke ved å stenge monopolene inne bak nasjonale grenser eller lignende nasjonale eventyr.

AKPs VILGÆRNASJONALISME

AKP har for sin del hevdet at imperialismen er unasjonalt, og derfor stygt. Side opp og side ned i det nevnte nummer av "Materialisten" snakkes det om at borgerskapet opptre i strid med den norske nasjons interesser, eller interessene til den egne "nasjonen", og at borgerskapet ikke er i besittelse av "nasjonalt sinnelag".

Av forståelige grunner gjøres det ikke forsøk på å definere hva som er nasjonens interesser, eller hvorfor arbeiderklassen skulle være tjent med at disse interessene ble ivarettatt. Derimot gjøres det et poeng av at "KUL ikke gjør noe forsøk på å fortelle oss hvilken basis en slik "klassebevissthet og sjølvstendig" kamp (mot medlemskap i EEC, vår amn.) - som ikke gjaldt sjølvråderett - skulle hvile på" (s. 80).

Det er naturligvis ubegripelig for AKP at arbeiderklassen kan kjempe på et annet grunnlag enn nasjonalismen. På s. 95 får vi dessuten høre at dersom

arbeiderklassen "skal innskrenke seg til å sysle med spesielle arbeiderkrav" som bare angår arbeidere, er arbeiderklassen dømt til aldri å kunne løsrive seg fra borgerskapets ledelse, til aldri å kunne konstituere seg som sjølvstendig kraft".

NASJONALISME KAMUFLERT SOM "MARXISME"

Det burde etter dette være klart at AKP bruker Marx og Lenin som en politisk deodorant for å døyve stanken fra den nasjonalsosialistiske forrætnelsesprosess organisasjonen er inne i. Selv om organisasjonens "ideologer" setter på prent åpent arbeiderfiendtlige påstander, så godtas dette tydeligvis av organisasjonens menige medlemmer og sympatisører. Bl. a. gir "AKP" sin verbale tilslutning til Lenins bok "Hva må gjøres". Lenins grunn tanke i denne boka er at fordi arbeiderklassen er den eneste klasse som ved å kjempe for sine klasseinteresser kan gjøre slutt på all utbytting, så er det derfor nødvendig for arbeiderklassen å organisere seg som klasse på grunnlag av sine egne, spesielle klasseinteresser, i skarp avgrensning mot alle andre klasser og lag.

Som "Materialisten" klart viser, så gir AKP's praktiske politikk ut på å viske ut ulikhetene og motsetningene mellom arbeidernes klasseinteresser og klasseinteressene til småborgerskapet, å frakjenne arbeiderklassen et sjølvstendig kampgrunnlag. Partiet framstår som en ren småborgerlig interesseorganisasjon, som har som sitt fremste formål å skaffe fram argumenter for å få arbeideroppslutning om småborgerskapets krav. Mobiliseringsgrunnlaget er nasjonalismen, kamuflert som "marxisme" for at progressive personer lettere skal la seg lure. Men lovnene og uetterrettighetene begynner etterhvert å bli apenbare.

NASJONENES SAMMENSMELTING

Det er bare på grunn av en omfattende hjernevask av medlemmer og sympatisører at det er mulig for "AKP" å trykke opp KUL's artikkel om det nasjonale spørsmål i samme nummer av "Materialisten" som det polemiseres side opp og side ned mot påstander man tillegger KUL stikk i strid med det som står i artikkelen. Som et eksempel på dette kan nevnes et avsnitt hvor AKP "mobiliserer" Lenin mot KUL s. 105-108. Framgangsmåten er at man slår KUL i harkorn med Pjatakov, og deretter lar man Lenin stemple Pjatakov som imperialistisk økonomist. Likheden med Pjatakov konstrueres ved at man tillegger KUL et synspunkt som går ut på at vi er ubetinget for en sammensmeltning av nasjoner, også når denne sammensmeltninga foregår som imperialistisk undertrykking.

Nr 12/1978 6. argang
materialisten 9
TIDSSKRIFT FOR TEORETISK KAMP
UTGITT AV AKP (m.l.) PÅ UNIVERSITETET I OSLO

I KUL's artikkel brukes det flere sider (s. 15-18 i "Materialisten") til å framheve at det må stilles betingelser i forbindelse med en eventuell overnasjonal statsdannelse, for at denne skal være akseptabel for arbeiderklassen. Det dreier seg her om betingelser som garanterer like politiske og borgerlig-demokratiske rettigheter for alle nasjoner innen staten, og at sammenslutningen fremmer utviklingen av industrien. (Og dermed arbeiderklassen). I artikkelen understrekes det dessuten sterkt at spørsmålet om sammensmeltning er et hensiktsmessighets spørsmål som krever en konkret vurdering av hva som tjener arbeiderklassens interesser i hvert enkelt tilfelle. Nettopp dette argument lanseres som et argument mot KUL på s. 105, mens AKP selv inn tar det superabstrakte standpunkt på s. 107 at "nasjonene engang vil smelte sammen og dø bort, akkurat som klassene og staten engang vil dø bort." Dermed har AKP utsatt spørsmålet til en fjern framtid når kommunismen står på dagsordenen, og slipper følgelig å foreta konkrete analyser.

ER NASJONAL SAMMENSMELTING UNDER IMPERIALISMEN MULIG?

En frivillig, ikke voldelig sammensmeltning er imidlertid fullt mulig under imperialismen. Dannelsen av EEC var et eksempel på en slik, riktignok begrenset, sammenslutning, basert på prinsippet om hver enkelt nasjons rett til å avgjøre medlemskaps spørsmålet gjennom folkeavstemming. Kommunistenes propaganda mot norsk medlemskap i EEC var basert på en konkret analyse av den korporative utvikling innen EEC, som i 1972 var kommet mye lengre der enn i Norge. Medlemskap ville derfor i realiteten suspendert den lokale forhandlingsretten, hvilket var helt uakseptabelt ettersom all lønnsøkning i 1970-åra ifølge Aukrustutvalget har kommet gjennom lønnsglidning, og ikke gjennom forbruksvise og kombinerte oppgjør. I EEC var det lagt opp til en overstatlig styring av inntektspolitikken. Dette var en konkret analyse som viste hvorfor arbeiderklassen skulle kjempe mot EEC-medlemskap på et klassebevisst og sjølvstendig grunnlag. På grunn av sin klassekarakter kunne ikke AKP (daværende SUF og MLG) organisere kampen på dette grunnlaget, men satset på en nasjonalistisk mobilisering bak parolen om å forsvare den nasjonale sjølvråderetten. Det syltynne forsvaret for at dette hadde noe med saken å gjøre var ifølge "Materialisten" (s. 79) at EEC er en uoppsigelig allianse, og at undertegning av Romatraktaten innebærer tap av retten til løsrivelse.

forts. s.4

1. MAI 1979: Fedrelandsforsvar og reformisme

Tar vi for oss særlig SVs og AKPs 1. mai-opplegg for i år, finner vi igjen de samme trekk som tidligere. 1. mai forsøkes brukt til å fremme en rekke klassemessig motsiderende krav fra forskjellige grupper og lag - et broket konglomerat - hvor samfunnet framstår rent overfladisk uten noen form for grunnleggende enhet i klassemessig forstand. Men noe nytt av året er forsøket på å samle det småborgerlige og reformistiske "venstre" organisatorisk i felles 1. mai-tog mellom SAM-ORG -SV og AKP. Dette initiativet har i første rekke kommet fra AKP, og må sees på som et forsøk fra denne grupperingen på å dekke over sin egen svakhet ved å gjemme seg vekk i diverse fellesarrangementer. Som eksempler kan nevnes Odda, hvor AKP går inn i et tog som oppfordrer til nedrustning og fred, - i Kongsvinger går de inn for SVs parole "Arbeidermakt mot kapitalmakt" og rettferdig fordeling av verdens ressurser (under imperialismen!). På Fosen går de inn for fedrelandparoler som "Nei til invasjon" og småborgerparoler som "ingen industridrift av Ørlandsjorda". I Førde samarbeider de med DNA og SV og en skolesekretær har lovet ikke å angripe noen av partiene i sin tale. Dette som eksempler.

En annen ting er den totale forvirring som har preget AKPs 1. mai forberedelser, hvor paroler om lønnsstopp og USA-imperialismen går ut og inn av programmet fra uke til uke. Denne forvirringen skyldes både AKPs støtte til den kinesiske aggresjonen mot Vietnam, samtidig som det under en krise som den vi er inne i nå rent objektivt gjør det vanskeligere for et småborgerlig venstreparti å opprettholde et "kommunistisk" skinn. For i det kriserammer den kapitalistiske økonomien - så framstår også arbeiderklassen som den klassen som må bære byrdene, og som den klassen som bare har sine lenker å miste ved en opphevelse av kapitalismen.

Og når vi nå vurderer situasjonen foran årets første mai så er det dessverre nødvendig nok en gang å framheve at 1. mai er arbeiderklassens internasjonale kampdag, og ikke en dag for klasse-samarbeid og propaganda for fedrelandsforsvaret i det imperialistiske Norge.

FEDRELANDSFORSVAR OG BORGERSKAPETS STAT

I 1917, i diskusjonen om partiets

navn, la Lenin fram en politisk begrunnelse for dette:

"Vi skal kalle oss Kommunistisk Parti - slik Marx og Engels kalte seg. Vi skal igjen slå fast at vi er marxister, og at vi tar det Kommunistiske Manifest som grunnlag, som sosialdemokratiet har forvansket og forrådt på to vesentlige punkter: 1. Arbeiderne har ikke noe fedreland. "Fedrelandsforsvar" under den imperialistiske krig er forræderi mot sosialismen; 2. Marxismens lære om staten er forvansket av 2. internasjonale".

1. mai 1979 rammer dette vår såkalte venstreside med full styrke. At den internasjonale kapitalismen befinner seg i krise innebærer at borgerskapet styrker nasjonalstaten for å forsvare kapitalakkumulasjonen mot ytre og indre fiender. Innad forsøker den å stramme sitt grep om arbeiderklassen for på samme tid å legge grunnlaget for nye

framstøt på verdensmarkedet i krigerske og fredelige former. Her er det nok å henvise til lønnsstoppen og den viktighet den har for det norske borgerskapet for å inngå samarbeid med utenlandsk finanskapital. Her står Vest-tysk kapital sentralt i bildet, og det er ingen tilfældighet at det nettopp er Vest-tyskland Norge skal inngå i samarbeid med med henblikk på felles våpenproduksjon.

Og borgerskapets volds-makt, er igjen kjernen i dets stat, en stat som er rettet inn på å holde klassemotsetningene i sjakk, og den makt som i siste instans skal stå som garantist for tiltak som lønnsstoppen.

REFORMISMENS STRATEGI

SV parolen "Arbeidermakt mot kapitalmakt", som også AKP kan slutte seg til, uttrykker reformismens syn på den borgerlige stat og reformismens strategi for å binde arbeiderklassen til denne staten. For arbeidermakt er her ikke forstått som arbeiderklassens statsorganisering etter den sosialistiske revolusjonen, men uttrykker at arbeiderne kan bygge opp sin innflytelse gjennom gradvise reformer på bedrifts og statsplan, dvs. det går ut på å styre den kapitalistiske organiserte økonomien og staten inn på en sosialistisk vei.

Dette har i årevis vært DNAs strategi, og SV-varianten adskiller seg kun med en mer "radikal" språkdrakt. Men resultatet vil for SV bli det samme som for DNA. Forsøket på å bygge opp sosialismen innenfra det borgerlige samfunn vil alltid være bestemt av kapitalismens egne økonomiske lover, og her hjelper ikke SVs aldri så nasjonalistiske proteksjonist-tiltak og drømmer om en vennlig kapitalisme. Dette forstår da også arbeiderklassen intuitivt - noen "norsk sosialisme" basert på arbeidsintensiv industri og småborgerlig landbruksproduksjon er ikke noe alternativ for den. Derfor vil den i den kommende tid i stadig større grad forlate SV til fordel, - i første omgang, for DNA og en mer "realistisk" administrering av kapitalismen. Men på samme tid viser DNAs lønnsstopp-politikk og inkorporering av fagapparatet i staten hva en slik løsning har å si for arbeiderklassen, og dette legger betingelsene til rette for å vinne oppslutning om et kommunistisk svar på kapitalismens krise.

SETT LØNNSSTOPPEN TIL SIDE GJENNOM LOKALE AKSJONER - DE ULOVLIGE STREIKENE VISER VEIEN

SVs historie når det gjelder direkte sabotasje av de ulovlige streikene de siste årene tør være kjent. Dette henger sammen med partiets tro på det borgerlige lovverk og statsapparatets i siste instans nøytrale karakter. Gang på gang forsøker SVs faglige kadre å føre arbeidskampene inn i legale former. Det er derfor ikke tilfældig når SV i sine paroler helt abstrakt sier "kamp mot lønnsstopp-politikken - støtt lønnsaksjoner" uten å forberede arbeiderklassen på at lønnsaksjoner i dag betyr å gå til ulovlig streik, og i utgangspunktet å være klar over den politiske innebyrden av på denne måten å konfrontere arbeiderklassens interesser med det borgerlige lovverket. Det dreier seg ikke bare om å støtte lønnsaksjoner, men rent praktisk å organisere til kamp mot lønnsstoppen.

I dag har Kommunistisk Arbeiderforbund og Faglig Aksjon mot Lønnsstopp tatt konsekvensen av dette.

Hos AKP står det ikke bedre til. Her har man i skrivende stund to parolegrunnlag for 1. mai - toget, ett med en parole om lønnsstoppen, og ett uten. Parolen lyder: "Ingen forlengelse av lønnsstoppen, nei til regjeringas krisepolitikk." Dette petisjonsaktige parolemakeriet, hvor man ber regjeringa oppheve lønnsstoppen, ber om en kapitalisme uten "statlig innblanding" uttrykker bare AKPs helt generelle holdning til arbeiderklassens oppgaver og revolusjonære muligheter.

1. AKP har nå også rent verbalt gitt opp revolusjonen. Det er en kommende imperialistisk omfordelingskrig som står på dagsorden for AKP. Og i denne krigen skal arbeiderklassen gå i spissen for forsvaret av fedrelandet i samarbeid med det norske borgerskapet. I denne sammenheng diskuterer AKP nå i hvilken grad NATO-forsvaret er egnet til forsvar av nasjonen, mens Pål Steigan i Aftenposten er ute for å vise AKPs forsvarsvennlige innstilling og komme med gode råd til borgerskapet om hvor et sovjetisk angrep vil komme. Med dette ut-

gå til direkte angrep mot alle som ønsker å sette den faglige kampen inn i et klassemessig perspektiv. I denne sammenhengen må vi se utsagn fra AKP om at arbeiderklassen ikke er moden for organisasjoner som Faglig Aksjon mot Lønnsstopp.

2. Nasjonalismen i AKP bevegelsen er ikke bare en refleks av AKPs tilknytning til det kinesiske borgerskaps teorier om klassemessig samarbeid i verdensmålet. Den har sitt grunnlag i AKPs forsvar av småborgerskaps klasseinteresser. For småborgerskapet er avhengig av nasjonalstatens proteksjonistiske tiltak for å holde hjemmemarkedet avskjermert fra billige varer på verdensmarkedet. Her er AKP og SVs politikk sammenfallende, begge frykter imperialismens internasjonale arbeidsdeling og nedbrytning av nasjonale skillelinjer.

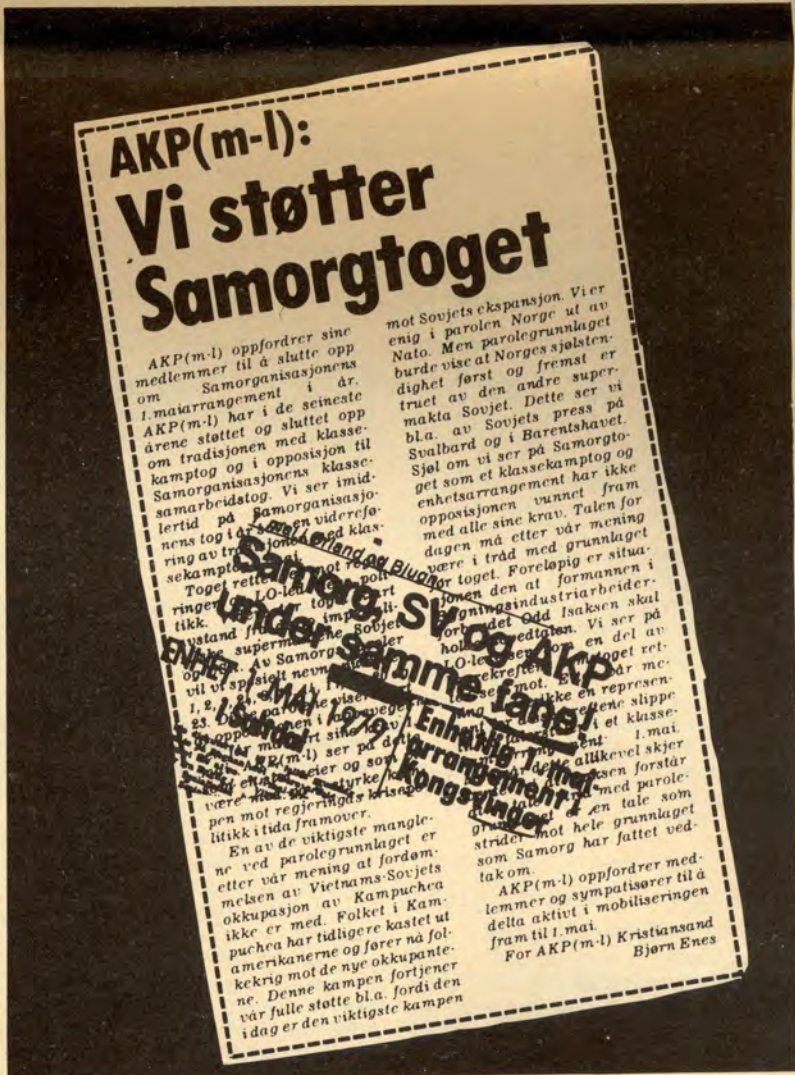
"KUN DE DOVNE SVERGER IKKE TIL INTERNASJONALISMEN" (Lenin)

Vi er i dag vitne til at alliansens smies med henblikk på en ny imperialistisk verdenskrig. Mest tydelig er dette i Sør-Øst Asia der Vietnam, i allianse med USSR, har anerkjent Kamp-

i dette toget. For den kinesiske arbeiderklassen har ingen interesser av å bli ført til slakterbenken i Vietnam på ordre fra det kinesiske borgerskapet. Og dette gjelder ikke bare i Kina, heller ikke den norske arbeiderklassen har noen interesse i å delta i imperialistisk rivalisering og kriger om verdensherredømme. I paroler som "Nei til invasjon" "ja til norsk sjøfart" uttrykker AKP sin krigspropaganda. Vi vil igjen minne om at AKPs påpekning av at det norske borgerskapet må kunne gjøre det samme overfor Sovjet som Kina har gjort overfor Vietnam (se Gnist nr. 2, 79). Det vi her har å gjøre med er en nasjonal-sosialistisk retning som arbeiderklassen må avvise med hard hånd. Selvfølgelig sverger også AKP til internasjonalsismen. Men dette skjer kun i forhold til de nasjonale frigjøringsbevegelsene hvor AKP nettopp kan appellere til det nasjonale innholdet i disse kampene. At det her dreier seg om en progressiv nasjonal kamp mot imperialistisk undertrykking, og ikke om selvstendige imperialistiske land som Norge, er et perspektiv man gjør alt for å skjule. Den støtten som gis er ingen virkelig støtte, men fungerer kun som dekke for reaksjonær nasjonalisme i Norge. På denne bakgrunn skyves også perspektivet med arbeiderklassens ledelse av disse kampene tilside. Men for å få en internasjonaltistisk "kamp og mobiliseringssak" i Norge, så prøver AKP med bakgrunn i Holocaust-bølgen å gjøre kampen mot rasismen til sin merkesak 1. mai. At dette gjøres av en gruppering som selv har gått aktivt inn for innvandringsstoppen og definert den norske arbeiderklassen som "etnisk enhetlig", bør mane til en viss forsiktighet. Og det er symptomatisk at all oppmerksomhet rettes mot utgrupper av typen norsk front. For mens AKP vil mobilisere til kamp mot gammel-nazistiske strømninger utelukkende gjennom det borgerlige rettsapparatet, så har arbeiderklassen sine interesser av å ta et oppgjør med enhver form for nasjonalisme og rasisme i Norge. Denne sammenheng må nødvendigvis holdes utenfor når man står på fedrelandets grunn.

"Bare internasjonal klassekamp kan knuse imperialismen". Dette er det SV som sier! SV som har landsmøtevedtak på ikke å gå imot innvandringsstoppen, som slo fast fedrelandsforsvaret, som går inn for proteksjonisme og fredelig overgang til sosialismen. Hvordan skal SV "knuse imperialismen", som det så militant heter, - når SV ikke engang skal knuse den borgerlige staten, men tvert om bygge den ut? For er det ikke nettopp oppgjøret med ens eget borgerskap som er den fremste internasjonalsisme?

"Proletariatets kamp mot borgerskapet er, om ikke i innholdet, så i formen, til å begynne med en nasjonal kamp. Proletariatet i hvert enkelt land må naturligvis først bli ferdig med sitt eget borgerskap" (Det Kommunistiske Manifest) For å fullføre denne oppgaven trenger vi et KOMMUNISTISK PARTI. Arbeiderklassens bevissthet vokser ikke opp gjennom fabrikkgulvet. Den må derimot tilføres arbeiderklassen på bakgrunn av en vitenskapelig teori. Det er dette arbeidet Kommunistisk Universitetslag i samarbeid med Kommunistisk Arbeiderforbund har påbegynt. SLUTT OPP OM KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUNDS 1. MAI ARRANGEMENTER, og la dette bli opptakten til videre kontakt med KA og KUL.

gangpunktet må AKP dempe ned en konfrontasjon med borgerstaten da dette virkelig splitter nasjonen. Det har heller ingen hensikt for AKP at slike konfrontasjoner finner sted, da revolusjonens mulighet er skjøvet vekk til fordel for forberedelsene til forsvaret av Norge i den imperialistiske røverkrigen. Enhver utvikling av arbeiderklassens bevissthet er en trussel mot planene om nasjonal samling i en krigssituasjon, og i denne situasjonen må AKP f. eks.

uchea, - og Kina, med stilltiende samtykke fra USA har invadert Vietnam for å gi det en kærepenge, og demonstrere for sine allierte i vest at de er en trofast alliert. I denne konflikten har SV og AKP valgt hver sin side, hos AKP gjenspeilt i enkeltparolen "Vietnam ut av Kampuchea". Ikke rart at de i "Klassekampen" måtte forsøke å besvare sitt eget spørsmål: "Må en være kineser for å gå i Faglig 1. mai Front?". Men selv om en var kineser så er det klasseforræderi å gå

Sosialistisk Forum og venstresida

Kommunistisk Universitetslag vil komme med en selvkritikk overfor våre sympatisører og Sosialistisk Forum. Forholdet er at KUL, etter å ha blitt invitert til å innlede på Sosialistisk Forums møte om Albania, ikke ga beskjed før dagen før at vi ikke kunne stille på møtet. På denne bakgrunn vil vi invitere USV til et åpent møte om Albania, i det en diskusjon mellom politiske organisasjoner også vil kunne være et mer egnet utgangspunkt for debatt enn enkeltindividers private meninger.

For Sosialistisk Forum består i første rekke av enkeltpersoner, nyutmeldte AKPer, USVerne, samt Oktobergruppa/4. internasjonale som eneste gruppering. Grunnen til at vi trekker fram dette, er at ledende personer i forumet nettopp er ute med et noe høyrestrøket oppgjør med sin egen fortid i AKP. Dvs. de representerer ingen politikk utover sine egne meninger og kan på denne måten framstå som "frie" på det borgerlige universitetet, noe som selvfølgelig også er fordelaktig med henblikk på en senere karriere. Denne samme uforpliktende holdningen finner man hos USVerne. Også disse stiller opp i egenkap og enkeltpersoner med den tro at en herved kan løsne seg fra sine faktiske organisatoriske forpliktelser til SV og dets program.

For de nevnte AKPerne kan den kontrarevolusjonære utviklingen i Kina, åpningen til det imperialistiske verdensmarkedet og KKP's allianse med USA-imperialismen, sees på som den direkte årsaken til at man finner det umulig å fortsette virksomheten i AKP. I si presentasjonsbrosjyre sier Sosialistisk Forum at: "den sosialistiske bevegelsen som sprang ut av hendelsene i sekstiåra førte til en nesegrus beundring for og sterk ideologisk binding til det land i den tredje verden som mest konsekvent hadde greidd å frigjøre seg fra imperialismens grep og bygge "sosialismen" på et selvstendig grunnlag: nemlig Kina". Det skulle være klart at det er AKP det her siktes til, og den samme erkjennelsen som vi finner i Sosialistisk Forum har Pål Steigan også kommet fram til: "Vi har glorifisert Kina. Vi har framstilt Kina som lytefritt. Et sånt Kina har aldri eksistert. Det er vår feil at det inntrykket er skapt (...). For når de virkelige problemene kommer for en dag, får folk et sjokk og tror at verden har ramla sammen eller at Kina har skifta farge." (KK nr. 26/79).

Utgangspunktet for problemene er at den småborgerlige AKP-bevegelsen på bakgrunn av sine egne klasseinteresser, ikke har vært i stand til å utarbeide en revolusjonær strategi for revolusjonen i Norge. I det man propaganderer en klasseallianse mellom småborgerskapet og arbeiderklassen i Norge, så henvises man til en ytre modell for å finne begrunnelsen for sin egen politiske praksis.

Og ingenting er her mer naturlig for AKP enn å henvende seg til Kina. Denne revolusjonen som foregikk på bakgrunn av en opprinnelig klasseallianse mellom småborgerskap og arbeiderklasse, var i første omgang antiføydal, og her kunne både småborgerskapet og borgerskapet utgjøre en revolusjonær kraft. Det burde i denne sammenheng være unødvendig å pukke videre på at arbeiderklassen er den eneste revolusjonære klassen i imperialistiske land.

Pål Steigan kommer nok til å løse problemet med Kina med å hevde at om et land er sosialistisk eller ikke er underordnet i kampen mot Sovjet. Sosialistisk Forum har funnet en annen løsning. De skal skape et nytt ideal ved å "tenke sosialismen ut fra europeiske forhold".

DEN EUROPISEKE MODELL

"Sosialismen må gjenreises som alternativ for den vesteuropeiske arbeiderklassen og må ta utgangspunkt i den vesteuropeiske arbeiderklassens erfaringer.

Man må påvise sosialismens mulighet på det borgerlige demokratiets og den kapitalistiske økonomiens basis" (våre uth.). Det er berettiget å spørre hvor det blir av den amerikanske, latin-amerikanske og ikke minst den øst-europeiske arbeiderklassen i Sosialistisk Forums verdensbilde. Når Sosialistisk Forum setter hermetegn omkring alle tidligere forsøk på å bygge sosialismen, så overser de at den russiske, kinesiske og albanske revolusjonen i aller høyeste grad var resultater av europeiske forhold i den forstand at man i Europa fant tyngdepunktet i kapitalismens utvikling i imperialismen. I dag bare å snakke om den europeiske arbeiderklassen som revolusjonært subjekt blir desto mer anakronistisk. For kommunister vil det aldri være snakk om forskjellige "sosialistiske modeller", men derimot at den økonomisk-politiske utviklingen legger grunnlaget for forskjellige typer revolusjoner alt ettersom det er et imperialistisk land, som Russland i 1917, eller føydalt/halvføydalt som Kina/Albania.

Denne sammenblanding av borgerlig og sosialistisk revolusjon fører hos AKP til en tofasestrategi, med den nasjonale krig som første fase, og hos SV til et borgerlig-demokratisk overgangssamfunn som verken er kapitalistisk eller sosialistisk.

Når Sosialistisk Forum hevder at de må påvise sosialismens mulighet på det borgerlige demokratiets basis, så er det all grunn til å tro at det her ikke dreier seg om noen feilformulering, men et direkte uttrykk for at man ikke skiller det proletariske diktaturet fra det borgerlige.

For USVerne er dette programfestet. SV er uttrykk for en radikal tilslutning til det borgerlige demokrati hvor sosialismen sees som en utvidelse av det eksisterende demokrati. USVs tilknytning til SV, som i sitt prinsipp-program sier at: "partiet vil værne om og forsvare det demokratiske rettene, motarbeide vald og våpenbruk og arbeide for en fredelig overgang til sosialismen i Norge", gjør at de på forhånd har avskåret seg fra å bli tatt alvorlig når de skal uttale seg om arbeiderråd og proletarisk demokrati. For SV kan man jo med arbeidermakt mot kapitalmakt gradvis bygge opp sosialismen innenfor det kapitalistiske samfunnet uten en knusing av det borgerlige statsapparatet og opprettelse av arbeiderklassens egen statsmakt.

DEGENERERTE ARBEIDERSTATER

Hvis SVs sosialisme-forståelse kommer fram i deres syn på den borgerlig-demokratiske statsutvidelse til en sosialistisk, så kommer 4. internasjonales syn på sosialismen tydeligst fram ved å se på hva som skjer når arbeiderklassen mister en allerede tilkjempet revolusjonær statsmakt. Vi kan sitere fra Muldvarp nr. 1/2-77, hvor Oktobergruppa sier:

"Sovjetunionens karakter, kort oppsummert som et land som har brutt med kapitalismen, men hvor en reaksjonær byråkratisk klink har tatt makta og utover den i motsetning til arbeiderklassens interesser, er i motsetning til hva maoistene hevder, en analyse som er fullt forenlig med Lenins statsanalyse. Bare en mekanisk enveisanalyse av forholdet klasse/stat og en utilstrekkelig oppfatning av

den subjektive faktoren i overgangssamfunnenes politiske økonomi kan føre til aborterte oppfatninger som "arbeiderklassen er undertrykt og derfor må det være kapitalisme."

Forsvaret av arbeiderstatene, som i følge 4. internasjonen er ensbetydende med å forsvare arbeiderklassens historiske landevinninger, representert ved planøkonomien, fører dem med logisk konsekvens

til å støtte Sovjetunionen og de øst-europeiske statene i en evt. imperialistisk omfordelingskrig. Bakgrunnen for et slikt syn er at man tror at arbeiderklassen, idet den mister sin politiske makt ikke også mister sin økonomiske makt, dvs. arbeiderstatens bevisste inngripen på et politisk grunnlag i økonomien blir likegyldig, og man sitter igjen med en økonomistisk bestemmelse av arbeiderstaten.

Hvis 4. internasjonen ønsker at deres Stalin-kritikk skal være noe mer enn et legitimasjonsgrunnlag for deres egen eksistens, så skulle det være naturlig at politikken som ble ført under Stalin også fikk konsekvenser for den økonomiske utviklingen i USSR.

I det hele tatt er det fordelaktig at vi ikke skiller den politikken som føres i dag overfor arbeiderklassen, fra teorien om proletariatets diktatur.

KUL'S FORHOLD TIL "STALIN-TRADISJONEN"

I sitt skriv omtaler Sosialistisk Forum KUL og hevder at det ser ut til at KUL har viklet seg inn i en "stalinistisk historieforståelse". Til dette er å si at KUL ikke har forandret sitt syn på Sovjetunionen, siden KULs 1. kongress, dvs. at det skjedde en kontrarevolusjon ca. 1930. Vi legger heller ikke skjul på at vi diskuterer spørsmålet om utviklingen av USSR internt og at vi derfor ikke har sett noen grunn til å legge fram eksterne analyser i tillegg til de som er lagt fram av Kommunistisk Arbeiderforbund

Det sier seg selv at dette standpunktet også gjør at vår støtte til APA i første rekke er diktert av den politikken APA har lagt fram i kritikken av det nye lederskapet i KKP og nødvendigheten, hvis man i det hele tatt mener noe med sin politiske virksomhet, å forsvare et sosialistisk land i en situasjon hvor det forsøkes isolert av det kinesiske borgerskapet. Det dreier seg om å forholde seg politisk til splittelsen mellom APA og KKP og stille seg solidarisk med den albanske arbeiderklassen i denne situasjonen.

FINNES DET EN SOSIALISTISK VENSTRESIDE?

Sosialistisk Forum skriver: "Formålet med dette samarbeidet på den udogmatiske venstresida er å styrke debatten mellom de ulike organisasjonene og tendensene. Utgangspunktet for et slikt samarbeid er erkjennelsen av at vi står overfor felles problemer og at disse kan

Hodeløst skal sosialismen bygges på det borgerlige demokratis og kapitalismens grunn

løses gjennom en kameratslig debatt".

Utgangspunktet for Forumet er at det eksisterer en "venstreside" i norsk politikk og at splittelsen innen en slik gitt sosialistisk størrelse ikke er av klassemessig karakter. Faktum er at den såkalte splittelsen, mengden av organisasjoner som hevder å representere sosialismen, er et resultat av at det under imperialismen er nødvendig for både småborgerskapet og borgerskapet å kle sine interesser i marxistiske fraser for å opprettholde illusjonen om at det borgerlige samfunn kan bestå eller at sosialismen ikke skiller seg kvalitativt fra det borgerlige demokratiet.

Følgende uttalelse fra Oktobergruppa er eksemplarisk som illustrasjon av den manglende forståelsen for at det eksisterer klassemotsetninger mellom de forskjellige partiene på "venstresida": "Valgnederlaget for venstrepartiene AKP, SV og NKP er et nederlag for arbeiderklassens mobilisering og kampberedskap mot borgerskapets krisepplaner (Oktober nr. 12)".

AKP og borgerskapet.. fra s.2

RETTE TIL LØSRIVELSE.

Nasjonenes rett til løsrivelse (eller rett til sjølvbestemmelse) har aldri vært garantert av noen internasjonal overenskomst. Kravet om nasjonenes sjølvråderett er fremmet av den internasjonale revolusjonære arbeiderbevegelsen, og det er den politiske styrken som ligger bak dette kravet som avgjør om sjølvråderetten blir respektert eller ikke. Det eneste som kan hindre medlemsland fra å trekke seg ut av EEC er med andre ord fraværet av en internasjonal arbeiderbevegelse som kan aksjonere for kravet om nasjonal sjølvråderett.

Til erstatning for en konkret klassemessig begrunnelse for motstand mot norsk medlemskap i EEC lanserer AKP altså en abstrakt sjølvråderettsparole, som til alt overmål viser seg å være en misforståelse av hva parolen innebærer. (Vi tviler imidlertid ikke på at AKP vet hvordan parolen fungerer politisk, nemlig som et grunnlag for å mobilisere arbeiderklassen bak (små)borgerlige klassekrav (jmf. Svalbardspørsmålet).

Eksempelet viser hvorledes AKP tvinges til å drive med det rene luredreieriet for å opprettholde et skinn

For vår del ser vi et nederlag for disse partiene som en betingelse for at det kan utvikles en revolusjonær bevissthet i arbeiderklassen og vi er også klar over at det er opp til oss, ikke minst på universitetene å bekjempe disse grupperingene politisk ved å vise hvilke klasseinteresser de fremmer gjennom sin politikk.

At det på samme tid som man i sosialdemokratiet, i forbindelse med Valvo-avtalen begynner å snakke om kapitalismens planløshet, oppstår en bevegelse på universitetet som vil skape en ny "sosialismemodell" for europeere er selv et resultat av at borgerskapet i krisetider har et objektivt behov for grupperinger som kan "problematisere" sosialismen uten å legge fram en konkret strategi for arbeiderklassen i Norge.

For det er et faktum at det på Sosialistisk Forums møteprogram ikke finnes et eneste møte som tar opp spørsmålet om en revolusjonær strategi for arbeiderklassen i Norge, på tross at det er den vesteuropeiske arbeiderklassen man er fiksert på.

av "marxistisk" troverdighet ovenfor sitt publikum. Taktikken er som vi har sett basert på løgn og forvregninger av kommunismenes synspunkter, samt en systematisk forvirring om hva som er konkret og abstrakt analyse.

AKP MED KONJUNKTURAVHENGIG POLITISK LINJE.

Vi kan gratulere AKP med en særdeles vellykket demonstrasjon av de motsigelser som er innebygget i en småborgerlig politikk, og som bl.a. tvinger partiet å vakle mellom ytterliggående synspunkter. Vi tenker her bl.a. på at AKP i følge "Materialisten" (s.73) nå mener at borgerskapet er en monolitisk klasse som består av et skikt, mens man tidligere hevdet at det fantes klassemotsetninger innafor borgerskapet. Dette viser at AKP skifter linje i takt med konjunkturene, på samme måte som andre interesseorganisasjoner for sjølvstendige næringsdrivende gjør det. Så snart kapitalakkumulasjonen igjen skyter fart kommer AKP til å rette skytset mot monopolene igjen. AKP's abstrakte parole om nasjonal sjølvråderett kan i såfall fylles med et nytt intetsigende innhold, tilpasset et fornyet behov for å ta stilling i striden mellom proteksjonisme og ekspansjonisme.

«Sosialisme på norsk»

PRA s. 1

For det første bestemmer Slagstad hovedmotsigelsen i samfunnet til å gå mellom sentrum og periferi og ikke mellom proletariat og borger-skap, og er således avskåret fra å avdekke statens klassekarakter og fra å sondre mellom borgerlig og proletarisk statsmakt.

Selv om staten som fenomen er borgerlig er det fullt mulig å snakke om en proletarisk stat, i den grad denne beherskes av proletariske klassekrefter og har en form som er en begynnelse på dens bortdøen - dvs. bl.a. at den stående hær er erstattet med arbeiderklassens direkte væpning og at gjennom arbeider-rådene, skillet mellom besluttende og utøvende statsorganer er opphevet. Denne stat er ingen stat i egentlig forstand, i følge Lenin, men en halv-stat eller overgangsstat.

At en slik stat i første omgang utvider sitt virkefelt i forhold til den borgerlige staten står ikke, som Slagstad tror, i motsetning til at den samtidig begynner opphevelsen av seg selv. Nettopp de oppgavene en slik stat - styrt av et bevisst prole-tarisk element - påtar seg er av en slik art at i det disse fullføres er staten overflødig.

Denne statens første oppgave er å oppheve den private eiendomsretten til produksjonsmidlene, slik at disse blir felles eiendom gjennom staten, og slik legge forholdene til rette for en videre utvikling av produktivkreftene.

Ettersom det på dette lave stadium av det kommunistiske samfunnet ikke vil være materiell grunnlag for kommunistiske produksjons- og distribu-sjonsprinsipper ("fra enhver etter evne, til enhver etter behov") må staten føre streng kontroll med produksjon og distribusjon av goder, dvs. garantere borgerlig rett. Lenin sier i Staten og Revolusjonen:

"I den første fase av det kommuni-stiske samfunn (til vanlig kalt sosi-alismen) er den "borgerlige rett" altså ikke avskaffet fullstendig, men bare delvis, bare i forhold til den økonomiske omveltning som alt er nådd, dvs. bare med hensyn til produksjonsmidlene. Den "borgerlige rett" anerkjenn-er disse som privateiendom for enkeltpersoner. Sosialismen gjør dem til felleseiendom. I den utstrekning - og bare i den utstrekning - forsvinner den "bor-gerlige rett."

Men den fortsetter å bestå når det gjelder den andre del, den fortsetter å bestå i egenskap av regu-lator ved fordelingen av produktene og fordelingen av arbeidet mellom samfunnsmedlemmene."

Staten har ikke bare som oppgave å garantere den borgerlige rett, men også å ned bygge den, i takt med at det legges et materiell grunn lag for dette.

Videre må den proletariske staten ha en oppdragende funksjon, dvs. sørge for at vanens makt overtar rettsstatens rolle. Dette i motsetning til Slagstad som mener rettsstatens organer bør styrkes.

Lenin:

"Staten vil kunne dø fullstendig bort når samfunnet har virkelig gjort regelen: Fra enhver etter hans evne, til enhver etter hans behov, dvs. når menneskene er blitt så vant til (vår uth.) å overholde de grunnleggende regler for sosialt samliv og når deres arbeide blir så produktivt at de frivillig kommer til å arbeide etter evne."

(Staten og Revolusjonen)

OM FREDELIG
OVERGANG TIL SOSIA-
LISMEN

Når det gjelder å trekke erfaringer fra Pariserkommunen, kommer Slagstad og Marx ut med ganske forskjellige konklusjoner. Marx sier:

"I særdeleshett har Kommunen gitt beviset for at arbeiderklas-sen ikke rett og slett kan overta det ferdige statsmaskineriet og sette det i gang for egne formål."

Slagstad selv mener å ha registrert den borgerlige statens korporative trekk og denne statens oppsvulmethet. Og dette siste er det Lenin legger vekt på når han begrunner at det er påkrevet å knuse den borgerlige staten.

At Slagstad ikke har forstått at staten er en klassestat og at kjernen i denne er voldsapparatet, viser at han åpner for muligheten av en fredelig overgang til sosialismen: "Den avgjørende styrkeprøven vil vel skje om et sosialistisk stortingsflertall vil gjennomføre omfattende sosi-alisering av næringslivet. Om makt-eliten i det tilfellet vil bøye seg for

folkeviljen og følge spilllets regler, vet vi ikke."

Selvsagt vet Slagstad godt at "makt-eliten" ikke vil "bøye seg" for noen som helst "folkevilje", og den vei han anviser arbeiderklassen er rett til korsfestelsen, og dette mål er sannsynligvis det eneste SV noen gang kunne bli i stand til å føre arbeiderklassen til. Og godt er det for SV, så slipper de å svine til sine gode, ikke-"stalinistiske" (les leni-nistiske) hender med et forsøk på å bygge sosialismen. I stedet kan de sende den norske arbeiderklas-sen i martyrdøden og over i historien for å bli dyrket som et "storslått sos-ialistisk eksperiment".

For "storslåtte sosialistiske eks-periment" er ikke for SV forsøkene som har vært gjort i Kina, Albania og Sovjetunionen på å bygge sociali-smen, men alle de revolusjoner som - som regel i mangel på kommunistisk ledelse - blodig er blitt slått ned. (f.eks. Tyskland 1919 og Italia 1922).

SLAGSTAD OG DEN
KORPORATIVE STATEN

Slagstad ser altså ikke nødvendigheten av å knuse den borgerlige sta-ten, men mener seg å kunne refor-mere den om til et virkerlig demo-kрати. I forlengelsen av dette ligger at han framstiller borgerlig-demo-kratiske oppstander som sosialistiske, f.eks. Praha-våren og studentopp-røret i 1968.

Ettersom kapitalismen har nådd et stadium

der bor-gerlig-demokratiske retter brytes og settes til side uavbrutt, er borg-erskapet sikkert svært fornøyd med med at arbeiderklassens "ledere" har borgerlig demokrati på dags-orden og ikke proletariatets dikta-tur, og med at personer av typen Slagstad leder oppmerksomheten vekk fra hovedmotsigelsen i sam-funnet ved f.eks. i sitt foredrag å gjøre et stort nummer av at fram-tredende borgere (til og med nevnt ved navn) fra framskredne kapital-istiske land kommer sammen for å diskutere hvordan den korporative utviklingen best kan ivaretas. Denne "trilaterale kommisjon" er "den nye internasjonale makteliten", sier Slagstad, og disse "analyserer verden for å forandre den" (i så måte ligger de ihvertfall flere hestehoder foran Slagstad).

Det er fordi Slagstad opererer med et absolutt skille mellom politikk og økonomi at han kan antyde at det er "sammensvergelses" av denne typen som fører det borgerlige samfunn i korporativ retning. Om utviklinga i Norge sier han f.eks: f.eks: "Det sentraliserte, byråkratiske sam-funn som har utviklet seg i Norge i etterkrigstiden, er et resultat av sterke økonomiske krefter, men også av klare politiske beslutninger."

En slik utopisk-sosialistisk retning som Slagstad representerer hadde den gang både den borgerlige staten og proletariatet var utviklet et materi-elt grunnlag, mens den under imperi-alismen ikke bare er latterlig, men tjener til å legitimere en ytterligere korporativ utvikling av den borgerlige staten, og ikke som Slagstad hevder, til å ned bygge denne. Som nevnt ovenfor er styrking av kom-

munen en styrking av staten. Og det er selvsagt ingen annen instans enn staten som kan garantere alle de krav Slagstad vil ha formalisert - som f.eks. "garantert folkelig min-stemakt"(!)

Dessuten går Slagstad inn for å styr-ke nasjonalstaten på bekostning av andre nasjonalstater, dvs. at Norge skal fungere i verdensmålestokk som en like så avsondret enhet som kommunene på nasjonalplan. Således går Slagstad inn for at staten skal overta bedrifter som er på utenlandske hender.

Verd å merke seg er at SVs protek-sjonisme ikke bare gjelder utenlandsk kapital, men også utenlandske arbeidere, jfr. SV-landsmøtets oppslutning om innvandringsstoppen.

forts. neste side

USV etter SVs landsmöte

fra s.1

OM VENSTREOPPOSISJONEN I SV

Enkelte venstreopposisjonelle SV-ere betrakter SV-landsmøtet som en seier fordi en nå har etablert en organisert fraksjon eller noe slikt (hva som reelt er etablert er sjøl-sagt uklart blant de etablerte). Adolf Larsen har kommet inn i landstyret og fungerer der som et gissel. Dette kan best illustreres gjennom hans uttalelse om at disku-sjonen om SV's krisepolitikk nå må neddempes.

USV skriver om landsmøtet i Underveis nr.3: "Likevel var ikke landsmøtet noen stor skuffelse for venstrefløyen i partiet. Den viste seg å være større enn vi hadde trodd og taktisk dyktighet fra parti-ledelsens side fikk en god del til å velge side." At partiledelsen klarte å manipulere med den trauste ven-strefraksjonen sier jo noe om frak-sjonens styrke, medlemsdemokratiet og partiets "demokratiske sinnelag" og dets uttalte motstand mot "parti-diktatur og ensretting". Ellers bør en merke seg at det på forrige landsmøte ble kuppet igjennom et vedtak som gikk mot støtte til enhver borgerlig militær opprustning uten noen som helst diskusjon eller forberedelse før landsmøtet av de samme som i dag suter over "mø-teledelsens manipuleringer". På det tidspunkt ble dette vedtaket nærm-est framstilt som et avgjørende vendepunkt i SV's politikk.

Ellers må en peke på at det maksimalt var 18 representanter for venstreopposisjonen på SV's siste landsmöte, d.v.s. de som

stemte i mot at SV skulle fort-sette å støtte opp om innvandrings-stoppen. Vi går da ut ifra at en

slik type nasjonalisme ikke kan be-tegnes som en "venstreopposisjon"?

Vi skal se litt nærmere på den viktigste delen av venstreopposi-sjonen, nemlig den som av og til finner det opportunt å synte ut sine besvergelses og på universi-tetene, nemlig USV.

USV'S FORHOLD TIL SV.

Flertallet i USV har uttrykt motstand mot ei rekke av de reak-sjonære vedtaka fra landsmøtet. Isolert sett har også enkeltmedlem-merav USV et riktig på militær-spørsmålet, SV's krisepolitikk og andre politiske saker. Imidlertid må en sette disse USVernes posi-sjon inn i en politisk sammenheng. Ved å opptre som "revolusjonære" innafor SV bidrar en til å gi SV et revolusjonært alibi, noe som gir et falskt håp om at SV kan utvikle seg i revolusjonær retning. Det er også en grunntanke blant enkelte i SV om at partiet skal være et bredt sam-lingsparti for alle såkalte venstre-krefter, d.v.s. alle som oppfatter seg som stående til venstre. I praksis betyr dette en samling av økosofere, venstresosialdemokrater i og utafor fagbevegelsen, småborger-lige idealister og kvasi-revolusjon-ære. I enhver sammenheng kan SV da framstå med den typen SVerer som er mest opportunt til enhver tid. I fagbevegelsen utmerker en seg som haleheng til sosialdemokra-

tiet og ledelsen i LO, f.eks. Ove Larsen. I andre sammenhenger kan det passe bedre å kjøre fram ei grønn linje og da kan en utnytte økosofene i SV. På universitet har KUL i lengre tid avslørt AKP og SVs småborgerlige utspill, spesielt på slike saker som rasismen og nasjonalismen. Her blir det derfor mest opportunt å kjøre fram SVerer med merkelapper som leninister og revolusjonære internasjonister, ved å snylte på politiske standpunkt KUL på forhånd har kommet med. Vips, så spretter Øystein Sørensen, Tore Berg, Kjell Roland m.fl. ut av sekken. Dermed kan disse si at de tilhører en betydlig politisk be-vegelse, SV, for så i neste øye-blikk å avsverge seg de viktigste syn dette partiet står for i neste øyeblikk. Partiet blir til og med (og forøvrig korrekt betraktet som små-borgerlig. Samtidig unnlater en å komme fram med en politisk platt-form og en forpliktende politikk. Derved blir USV bare å betrakte som en samling enkeltpersoner.

Nå står det altså klart at SV er mer enn noen gang konsolidert på en småborgerlig politikk. En politi-kk som USV korrekt beskriver som reaksjonær sjøl i forhold til borgerskapet. Venstre-SVerne vel-ger likevel å bli i dette partiet som med nødvendighet vil fungere som en bremsekloss for enhver progre-ssiv bevegelse i arbeiderklassen og derved bidra til å opprettholde illusjoner om SVs progressivitet. Om dette skjer bevisst eller ube-visst fra den enkelte USVer er i denne sammenheng likegyldig.

Så lenge en ikke er i stand til å komme utover sin almene støtte til paroler som arbeidermakt og rådmakt og mot den skrekkelige stalinismen vil en ikke kunne fung-ere i revolusjonær forstand. Om enkeltmedlemmer av venstreoppos-isjonen skal kunne fungere revolu-sjonært er de nødt til å bryte med SV og denne gruppas uforpliktende praksis og innta et politisk for-pliktende standpunkt og unngå å havne som et politisk gissel for SV.

USV NEKTER Å DISKUTERE
POLITIKK MED KUL

Nylig henvendte KUL seg til SV. for å få til to konfrontasjonsmøter mellom KUL og USV om Albania og sosialfascismen. USV ved deres verd-ensånd Kjell Roland, svarer at de "ikke er interessert i å delta i kon-frontasjonsmøter med KUL dette sem-ester." Dette blir begrunna med at USV bedriver valgkamp i DNS. Dess-uten sier USV at uansett ville de "in-sistert på at dette skulle foregå i Sosialistisk Forums regi, da dette er det etter vår mening best egnede fora". Det er viktig å merke seg at USV nå ikke våger å stå fram som en sjølv-stendig politisk gruppering, men gjemmer seg bak ulike fronter hvor en ikke behøver å føre fram noe for-pliktende standpunkt. Sosialistisk Forum består ellers ifølge deres egne skriv av Oktobergruppa, uavhengige sosilaister og enkeltmedlemmer av USV. Det er såleis klart at et konfront-asjonsmöte ville være ensbetydende med et konfrontasjonsmöte mellom en

politisk organisasjon (KUL) og en rekke enkeltpersoner på "venstresida". Når KUL ønsker å diskutere med USV er det fordi vi da vil tvinge denne organisasjonen til å ta politiske stand-punkt, noe organisasjonen i lang tid har søkt å unngå.

USV'S ROLLE I DNS

I DNS har USV valgt å opptre som en front ved å samarbeide med uav-hengige sosialister. På denne måten unngår en først og fremst å bli an-svarlig som SVer, og samtidig kan de framstå som SVerer i situasjoner der det passer. Det er sjølsagt umulig for ei slik gruppe å virke politiser-ende på miljøet i DNS, hvor Grønt Gras har kommet ganske langt i sitt forsøk på å omdanne DNS til en barne-barnehage ved alle sine festlige påfunn som eksplosjoner av et lekeatomkraft-verk og plakatkrieg på scenen.

I de situasjoner hvor KUL har stillt opp i DNS og kritiserer SV, utmerker SVerne seg i like stor grad som Rød Front ved fullstendig å omgå kritikken eller direkte å unnlate å svare på spørsmål. På møtet om rasismen og innvandringsstoppen valgte en ganske enkelt å la være å møte opp, etter alt å dømme for å unngå pinlige påminnel-elser om vedtaket på SVs landsmöte. USV viser her med all tydelighet at de ikke utgjør noen opposisjon innen SV, men tvert om underlegger seg SVs landsmøtevedtak. De viser også at de på ingen måte tar sine tidlig-ere utsagn om proletarisk internasjonalisme alvorlig.

Foranledningen til skuespillerstreiken var oppsigelsene av 8 skuespillere ved Nasjonalteateret og 3 ved Trøndelag teater. Den enkelte oppsigelse ble begrunnet med at de oppsagte ikke holdt mål kunstnerisk sett. Dette at enhver av de oppsagte virkelig hadde vært underkastet en kunstnerisk vurdering viste seg å være fiktivt. Maurstad hadde ikke sett flere av de oppsagte opptre på mange år, men blant de oppsagte var flere faglig aktive (bl.a. formannen og en representant for Skuespillerforbundets forhandlingsutvalg) og motstandere av Maurstads faglige syn og ansettelse som teatersjef.

Styret ved Nasjonalteateret aksepterte imidlertid Maurstads begrunnelse og godtok oppsigelsene mot én stemme. Det er verdt å merke seg at to av Maurstads støtter i styret var styreformannen Jens Chr. Hauge, sentral DNAer og en av hovedpersonene bak Tandberg-nedleggelsen, og sekretæren i DNAs kvinneutvalg Bjørn Berg. Disse fungerte som gode representanter for DNAs krisepolitikk i teaterverdenen.

Skuespillerstreiken — en oppsummering

Ved oppsigelsene ble flere punkter i tidligere inngåtte tariffavtaler brutt: Oppsigelsesvernet for tillitsmenn og regelen om at etter 5 års ansettelse skal en skuespiller ikke kunne sies opp på kunstnerisk grunnlag. Dessuten den muntlige avtalen om at ingen skuespillere skulle sies opp før det var oppnådd ny tariffavtale. Til tross for dette ble de 8 ved Nasjonalteateret oppsagt mens megling pågikk, d.v.s. før ny avtale var inngått.

Skuespillerene påpeker selv at disse 11 oppsigelsene ikke er enestående, men bare var dråpen som fikk begeret til å flyte over. Bare i løpet av de siste åra har 27 blitt oppsagt på de samme premisene. Skuespillerene prøvde en sak helt tilsvarende de 11 oppsigelsene for arbeidsretten i 1977, men fikk ikke medhold mot teatersjefene og deres "kunstneriske vurdering". Skuespillerne hadde derfor allerede på forhånd mistet noen av sine illusjoner om det å nå fram med sine krav gjennom dom i arbeidsretten.

Derfor ble forslaget om streik fremmet på Norsk Skuespillerforbunds generalforsamling. Dette ble vedtatt med 218 mot 84 stemmer, og streikekomité ble valgt. Også de som i utgangspunktet var mot streik sluttet lojalt opp med få unntak.

De streikende skuespillerne stilte kravene: "Men vi krever respekt for våre tariffavtaler, vi krever et oppsigelsesvern slik andre organiserte har, vi krever trygghet mot tilfeldige og usaklige oppsigelser, vi krever de 11 tilbake i sine stillinger." Fra de streikendes løpeseddel.

Representanter for de streikende skuespillere uttalte allerede tidlig under streiken at streiken ville fortsette til kravene ble innfridd, selv om en dom i arbeidsretten skulle gå dem imot, og ut fra en viss forståelse av arbeidsrettens funksjon ble en egen streikekomité opprettet.

De streikende ble mer sammen-sveiset gjennom streiken, og støttebevegelsen fikk et stort omfang. I denne situasjonen forsøkte teaterlederne og arbeidsretten å splitte skuespillerne gjennom sitt forslag til forlik. Forslaget gikk ut på at oppsigelsene ikke skulle trekkes tilbake, men at styrene ved teaterne skulle utsette ikraft-tredelsen av oppsigelsene, at de oppsagte skulle få arbeid et år framover, at når kunstneriske råd for ansettelse var blitt opprettet skulle de oppsagte tas opp til vurdering sammen med de andre skuespillerne. Dette ville si at i stedet for en tilbaketrekning av oppsigelsene, ble disse tvert imot akseptert som saklig begrunnet, men skulle bare gjennomgå en ny granskning før de eventuelt skulle settes ut i livet.

Imidlertid var det stor motstand blant skuespillerne mot forslaget, og det var klart at det ville bli

avvist. Teatersjefene var nå på vikende front, og allerede før en uravstemning om forslaget blant skuespillerne var fullført godtok de impliserte parter en protokolltilførsel om at oppsigelsene var å betrakte som satt ut av kraft. Streiken endte dermed med at skuespillerne fikk innfridd de viktigste av sine krav.

De norske skuespillerne tilhører mellomlagene i den offentlige sektor, i og med at de i stor grad lønnes av staten gjennom innkomne skatter, og blir av flere årsaker betraktet som en spesiell gruppe. Dette kom klart fram i forbindelse med oppsigelsene av de 11 med påfølgende storoppslag i alle aviser, samtidig med at nedleggelsen av flere hundre industriarbeidsplasser i distriktene på samme tid knapt ble ofret en linje.

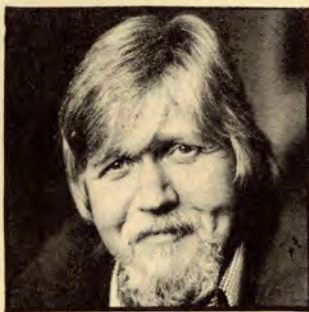
Skuespillerstreiken ble også sterkt preget av de innvolverte mellom-lagsbevissthet. Skuespillerne inn-snevret selv streikegrunnlaget bl. a. ved i stor grad å konsentrere seg om personen Maurstad og ved å ikke åpent sette sin kamp i for-

bindelse med den økonomiske krise og arbeiderklassens kamp mot borgerlige kriseløsninger. De understreket istedet kun rene (og forsåvidt korrekte) borgerlig-demokratiske krav.

Kommunistene støttet streiken og de streikendes krav fordi disse fremmet borgerlig-demokratiske forhold i en del av arbeidslivet som er preget av føydalt enmanns-velde og sære ansettelses- og oppsigelseskriterier og ville sikre skuespillerne et bedre oppsigelses-vern. Dessuten var skuespillerens krav med på å viske ut skillene, innad blant skuespillerne og mellom skuespillerne og andre grupper av offentlige ansatte, gjennom det at kravene fremmet mer kollektive og enhetlige kriterier for ansettelse av skuespillere, og gjennom det at skuespillerne i kravene sine gikk inn for å bli sammenliknet med andre grupper i arbeidslivet. Illusjonene om at skuespillerne er en særegen gruppe som bare kan vurderes etter "kunstneriske kriterier" og som ikke kan solidariseres seg med hverandre eller andre grupper ble effektivt brutt ned.

Noen som nettopp forsto dette er utbryterorganisasjonen "Skuespillerforeningen av 1978" som støtter teatersjefenes kunstneriske enevelde og som også støttet oppsigelsene. Under streiken fungerte foreningens medlemmer som direkte streikebrytere, gjennom å fortsette arbeidet der dette var mulig og gjennom sine opptredener i NRK. Spesielt kan nevnes Harald Heide-Stens store underholdningsprogram i radio.

Foreningen med Knut M. Hansson og Wenche Foss som fremtredende personar utgjør et øvre skikt blant skuespillerne og ønsker ikke innføringen av ansettelseskriterier som gjør at de kan miste sin privilegerte stilling og kan sammenliknes med andre offentlig ansatte. Foreningen har et syn på organisasjonsliv og "kunstnerisk begavelse" som hører hjemme i laugsvesenets dager.

Harald Heide Steen jr. — nå også som streikebryter

«Sosialisme på norsk»... Fra side 5

KOMMUNISMENS MATERIELLE GRUNNLAG

Som nevnt ovenfor legger de sosialistiske produksjonsforholda mulighetene til rette for en enorm utvikling av produktivkreftene. Slik legges på sikt det materielle grunnlaget for det kommunistiske samfunnet, nemlig overflod av goder.

Slagstad derimot vil fryse fast produktivnivået og skru historias hjul tilbake hva gjelder eiendomsrett til produksjonsmidlene. På denne måten kan det materielle grunnlaget for et kommunistisk samfunn selvsagt aldri oppnås.

Slagstads stikkord er: småindustri, sjølberging, minskt vekst og folkeeiendom, og han lanserer i denne forbindelse en av sine mange kriseteorier:

DEN NYE KAMERAT

Den unge, lyse gutten der, som står og tar imot ved høvlen, er han ny? En ganske fersk en, ja. Han kom igår fra landet. Kan vel se at han er sky!

Han tar imot de gule, glatte bord og stabler dem, litt handløst, til en bør, urolig, når han føler noen glør — han har vel bare lagt op bakhon før.

Hans hår er lyst som gyllen høvelspån og luggen vilter, ingen oljesveis, og mørkebrunt og rødt er fjeset på 'n, ja rent som strøket med mahognibeis!

Han er visst lei sig. Det er ikke godt å komme rett fra skau og fuglesang og inn i slikt et støvet mørkekott med sånt et helvetsleven dagen lang.

Men ta det rolig, kamerat. Det går! Snart er du like bleik som en av oss. Og du vil rase over dine kår — bli like rød som vi av hat og tross.

Men du vil også skjønne, kamerat, at gjennom denne skapende fabrikk går veien til vår drømte nye stat — vårt arbeids republikk!

Rudolf Nilsen

"når vekstkapisismen er i krise, så er ikke det bare fordi den er kapitalistisk, men også fordi den er i vekst" (!)

Og det er ikke bare fordi Slagstad er dum at han lanserer muligheten for en ikke-akkumulerende "kapisisme." Noen annen "teori" kan ikke begrunne at et samfunn bestående av bare små vareprodusenter kan vedvare.

(Slagstad har neppe tenkt på hva slags statsapparat som skal holde 4,5 millioner norske småborgere i tømme i så måte. Et statsapparat som skulle kunne hindre at småproduksjonen utvikler seg til kapisisme måtte selvsagt være et despoti uten historisk sidestykke.)

Den storindustrien og medfølgende urbanisering og sentralisering som nettopp legger det eneste grunnlaget for.

for overgangen til sosialismen vil Slagstad svekke, og innbiller seg med det å svekke kapisismen. Det saliggjørende er desentralisering av produksjonen og å gjøre arbeiderne ved hver enkelt bedrift til kollektive eiendomsbesittere av denne.

Det er dette Slagstad kaller folke-eiendom eller "samvirketanken overført til produksjonslivet".

Denne eiendomsformen er — tvert i mot det Slagstad hevder — reaksjonær i forhold til statseiendom. Den virker splittende på arbeiderklassen, eller heller desimerende, idet alle klassens medlemmer forvandles til småborgere.

I stedet for den omtalte svekkinga av kapisismen er dette ikke annet enn en linje for svekking (også rent kvantitativt) av arbeiderklassen.

Nå har alltid presteskaper utmerket seg med en spesiell materialismepopfatning, i følge hvilken de moralske kvaliteter synker i takt med at de materielle goder øker, mens et asketisk liv er svært lutrende for sjelen — forsåvidt korrekt nok, ettersom

som det i et overflodssamfunn ikke finnes materielt grunnlag for den lidelse som er nødvendig for at humanisten skal få utfolde sine beklemmende, behov for "moraliske" handlinger.

TID FOR MASKINSTORMERI?

Arbeiderklassens mål er et overflodssamfunn, som bare kan nås gjennom maksimal utvikling av produktivkreftene, gjennom industriell stor drift, rasjonalisering osv. Å søke å fryse fast produktivkreftene på et visst nivå er å skyte en hvit pil etter det kommunistiske samfunnet.

Men i "sosialisme på norsk" stilles til og med spørsmålet om det nå er korrekt å gå inn for maskinstormeri, i forbindelse med utvikling av EDB-teknologien, som setter fart i rasjonalisering og automatisering og slik overflødiggjør store mengder arbeidskraft — noe den teknologiske utviklinga forøvrig alltid har gjort.

Slagstad mener at det i visse tilfeller er riktig å motsette seg framframskritt, hvis dette fører til "sosial forringelse". Som eksempel trekker han fram automatiseringa av Televerket:

"I et lite lokalsamfunn som f.eks. Vinje i Telemark har den gamle telefonsentralen vært noe langt mer enn et sentralbord — det har vært en almen opplysningsentral for bygdesamfunnet (!). Hvor er distriktslegen? Eller dyrlegen? Eller partiformannen for den saks skyld?" Og vi legger til — hvem var hvor i natt?

For arbeiderklassen må det være hovedsaken at EDB-teknologien — som andre teknologiske nyvinninger — legger grunnlaget for en radikal nedkutting av den nødvendige arbeidstid. Om en slik forkorting faktisk skjer avhenger av arbeiderklassens styrke.

For positivisten Slagstad stiller dette spørsmålet seg åpent: "Vil den nye teknologiske revolusjon føre til et samfunn med kronisk massearbeidsløshet eller til et samfunn med mindre arbeid og mer fritid for alle?"

I stedet for å mane arbeiderklassen til kamp for 6-timers dagen (med full lønnskompensasjon), finner Slagstad grunn til å bekymre seg om hva folk i så tilfelle skal ta seg til på fritida: "Vil det bli en blomstringstid for passiviserende og fordommende amerikansk underholdningsindustri, en tid med sosial selvorganisering, meningsfylt skapende aktivitet — en opplevelse av arbeid som noe annet enn det å ha jobb?"

For det første er det å bemerke at "fritid" ikke er det samme for arbeiderklassen som for borgerskapets ideologiprodusenter; arbeiderklassens "fritid" går med til å reproducere arbeidskrafta og åpner i liten grad mulighet for "meningsfylt skapende aktivitet".

For det andre er det latterlig av Slagstad å stille muligheten for mer fritid som problem, ettersom han og partiet hans utelukkende vil satse på arbeidsintensiv industri — en type industriell drift som umuliggjør arbeidstidsforkorting.

For ikke å bli misforstått: vi er absolutt for at arbeiderklassen foretar seg noe fornuftig når den ikke er på jobb — da fortrinnsvis kommunistisk virksomhet.

Forts. neste side

GNISTEN bringer her den første av to artikler om den marxistiske kriseteorien. Vi tar for oss forskjellige teorier som hevder at årsaken til økonomiske kriser under kapitalismen er å finne i massenes manglende konsum. Den naturlige konsekvens av slike teorier vil være politisk reformisme, og vi påviser at Marx' spesielle kriseteori ble til gjennom et oppgjør med nettopp ulike "underkonsumpsjonsteorier" på hans egen tid.

Den andre artikkelen, som kommer i neste nr., tar så opp Marx' påpekning av fallet i profottraten som overakkumulasjonskrisens årsak.

Den mest "vulgære" underkonsumpsjonsteori blir av Marx tilskrevet Malthus (Theorien uber den Mehrrert, TM, bok 3).

Malthus tar utgangspunkt i en teori som betrakter profitten som et tillegg kapitalisten gjør til den "egentlige" verdi av varen.

Men siden på den ene side arbeiderens konsum ikke kan overstige en viss grense uten at han mister tilskyndelsen til å arbeide og siden på den annen side kapitalistenes konsum er begrenset i forhold til den stadige utviklingen av produktiviteten, oppstår det et problem med å få solgt varene, å få realisert hele den verdi som er nedlagt i dem. Siden i følge Malthus både arbeiderens og kapitalistenes konsum er begrenset samtidig som akkumulasjonen framtvinger en stadig ekspansjon i varemengden, må det finnes en klasse uproduktive personer, en gruppe som kjøper uten å selge noe produkt, en gruppe pengebesittere som bare gjennomfører første del av kretsløpet p - v - p.

Denne gruppen eksisterer faktisk, og den faller i tre kategorier: Grunneiere, tjenesteytere, statsansatte.

Denne teorien er bl. a. basert på en falsk pengeteori. Marx betrakter pengene som en almen ekvivalent for en allerede produsert vareverdi. Tar vi for oss arbeidskraften, er pengeekvivalenten for denne, dvs. lønna, ikke et mål på den arbeidsmengde arbeideren selv utfører, men på den mengde som er nedlagt i varen arbeidskraft, dvs. i de livsmidler arbeideren trenger for å opprettholde livet, og som allerede er produsert i det øyeblikk arbeideren selger seg til en kapitalist for en periode.

Arbeidslønna står ikke i noe som helst forhold til den verdimengden arbeideren selv produserer. Arbeideren får ikke betalt for en "for liten" del av arbeidsdagen (slik ulike underkonsumpsjonsteoretikere, blant dem Malthus, antar), han får overhodet ikke betalt for den tid han selv arbeider, og Marx kunne forkaste enhver forestilling om "rettferdig lønn" ut fra den antakelsen.

Utbyttingen er for Marx et forhold - det faktum at arbeiderklassen er eiendomsløs og bare har sin arbeidskraft å selge. Utbyttingens kvantitative aspekt består i at arbeideren i løpet av arbeidsdagen skaper et verdiprodukt som er større enn arbeidskraftens verdi, og denne delen

av arbeidsdagen framtrer som "ubetalt". Men i virkeligheten betales han ikke for en eneste time av "sitt eget" arbeid, og ethvert krav om betaling for "hele arbeidsdagen" er utopisk, fordi

1) det ville bety en omveltning av selve lønnsarbeiderforholdet, av systemet med kjøp og salg av varen arbeidskraft,

2) uten lønnsarbeid - dvs. under kommunismen - blir det meningsløst. Hele verdiproduktet vil aldri inngå i produsentenes individuelle konsum (jmf. Marx' "kritikk av Gotha-programmet").

De "nye" varene som arbeiderne som allerede har solgt seg, produserer i neste produksjonsperiode, må selges til vareeiere som har solgt varer i samme tidsperiode og gjort seg til pengebesittere.

I Kapitalens 2. bind påviser Marx at det å realisere merverdien, å selge hele verdiproduktet, ikke i og for seg er noe problem for kapitalistene.

Om vi f.eks. tar den produktverdien som skal realiseres i den sektoren som produserer konsumpsjonsmidler, blir den realisert dels i salget til arbeiderne og kapitalistene i den sektoren som produserer produksjonsmidler og dels gjennom salg til arbeiderne og andre kapitalister i konsumpsjonsmiddelsektoren selv. Men framfor alt er det viktig at en del av merverdien i et akkumulerende system som det kapitalistiske realiseres i byttet med nye produksjonsmidler.

Slik sett representerer ikke det å få realisert verdien noe uoverstigelig hinder for den kapitalistiske produksjonsmåtes funksjon og utvikling, selv om mange teoretikere har ment det, det gjelder både borgerlige som Malthus og marxistiske som Rosa Luxemburg.

Så lenge vi nettopp har et system av varesirkulasjon finnes det ikke noen prinsipiell umulighet for å få avsatt varene.

Det som derimot alltid kan skje, er at noen kapitalister må selge sine varer under deres verdi mens andre kan selge dem over, som en følge av markedssvingningene. Det den ene vinner, taper da den andre.

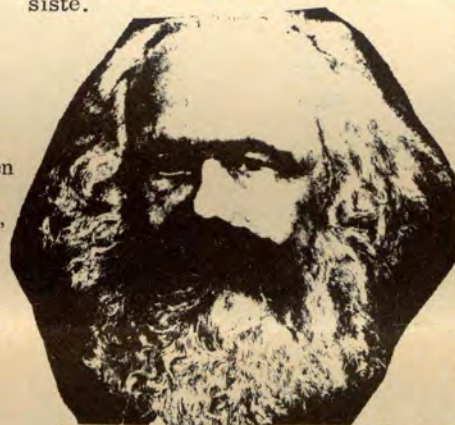
Men Marx ser nettopp bort fra slike svingninger i sin kriseteori. Han forutsetter faktisk at alle varer lar seg selge til sine verdier. På den måten blir han nettopp i stand til å ettervise hva ved selve systemet som avler kriser, uavhengig av tilfeldige forstyrrelser i markedsforholdene som i hvertfall et stykke på vei kan reguleres bort ved statlige inngrep og kontrolltiltak.

Krisen bunner altså ikke på noen som helst måte i at arbeiderne ikke får betalt for "hele arbeidsdagen".

Men det er slike forestillinger som gjør seg gjeldende også i andre varianter av den mest vulgære "underkonsumpsjonsteori". Malthus krevde en "tredje klasse" av uproduktive til å kjøpe opp merproduktet. De som imidlertid i dag hevder at krisen løses ved at arbeidernes lønner økes, befinner seg i virkeligheten på samme teoretiske grunn. Spesielt i AKP ser vi det i legitimeringen av arbeidernes lønnskrav ut fra at de er "rettferdige", og at krisen bunner i at kapitalistene i sin ondskap ikke vil gi arbeiderne en "større andel".

Men om Marx verken forklarer kapitalens krise ved denne typen underkonsumpsjonsteori eller ved det rent kaotiske i den allmene varesirkulasjon, legger han likevel vekt på det siste for å forklare "krisens abstrakte mulighet."

Dette er temaet i Kapitalens 1. bind, 3. kap. avsnitt 2 og i Theorien bd. 2, kap. 17. Vi skal se nærmere på det siste.

Gjennomgangstemaet er den allmene mulighet for krise som ligger i den allmene varesirkulasjons form, v - p - v.

I varesirkulasjonen spaltes produktvekslingen, som finner sted via penger, i to handlinger, i en kjøps- og en salgsakt: v - p og p - v. I motsetning til ved det enkle varebytte, v-v, der produksjonen alltid er produksjon med et bestemt konsum for øyet, oppstår med varesirkulasjonen muligheten for at den som har kjøpt, ikke er i stand til å selge - eller omvendt. Kjøper og selger er ikke lenger en og samme person. Brennevinsprodusenten selger f.eks. produktet til en som har produsert og solgt bibler. Etter salget kjøper brennevinsprodusenten klær for pengene; klesfabrikanten kjøper verktøy osv. Produsentene er her avhengige av hver-

andre i et nettverk av uoversiktlige relasjoner, og det som tidligere finnes i en umiddelbar enhet, kjøp og salg, er her spaltet i tid og rom.

Ingen kjenner den andres handlemåte på forhånd på det "anonyme marked". Bibelfabrikanten kan f.eks. etter å ha solgt varene velge å kjøpe øl, ikke brennevin, brennevinsfabrikanten får ikke solgt sitt produkt og blir heller ikke i stand til å kjøpe klær osv. Slike "forstyrrelser" i markedet rammer alltid mer enn en produsent, og som sagt, i selve denne formen, v-p-v ligger krisens mulighet: at, siden kjøp og salg faller fra hverandre, den en heten som nødvendigvis må eksistere, gjør seg gjeldende som ytre tvang. Enheten viser seg når den ikke er der, som krise.

Spørsmålet er likevel: Hva er den tilgrunnliggende årsak til at en krise faktisk bryter ut og rammer hele det kapitalistiske systemet ikke bare forbigående og i enkelte bransjer? Hvilken dynamikk i systemet fører til at det blir liggende varer i alle bransjer som ikke lar seg selge - mens det samtidig finnes penger ("overflod av kapital") som ikke finner noe å kjøpe?

Kapitalismens kriser er "systemkriser", som rammer allment.

Vi har alt sett at denne ikke lar seg forklare ut fra Malthus' form for "underkonsumpsjonsteori". Det må være et annet trekk ved kapitalismens vesen som forklarer at det periodisk og med nødvendighet inntrer tilstander der kjøp og salg umulig og i allmen målestokk kan foregå i gjensidig harmoni.

I "Theorien" gir ikke Marx ennå noe entydig svar på hva denne nødvendighet, dette krisens innhold, består i. Oppmerksomheten sentrerer om arbeiderens etterspørsel, deres kjøpekraft. Denne er begrenset av hensynet til profitten, samtidig som det ligger i kapitalens natur å øke produksjonen ubegrenset - også produksjonen av konsumpsjonsvarer. I dette ser Marx grunnlaget for de moderne "overproduksjonskriser".

Dette er da ikke Malthus' teori, men snarere hva det vil være riktig å kalle en disproporsjonalitetsteori. I følge denne er krisens årsak å finne i kapitalens tendensielt "skrankeløse" produksjon - uavhengig av markedets og den kjøpekraftige etterspørsels grenser. (TM 2, s. 535)

Spørsmålet er imidlertid hva som er årsaken til denne begrensede etterspørsel - til denne konflikten mellom grenseløs produksjon og begrenset konsum. Noe klart svar gir ikke Marx i Theorien, men problemet tas opp igjen i Kapitalen 2, og "løses" i Kapitalen 3.

I bind 2 skriver han:

"Det er ren tautologi å si at krisene framgår av mangel på betalingsdyktig konsumpsjon eller på betalings-

dyktige konsumenter. Det kapitalistiske system kjenner ingen andre konsumformer enn betalende.... Om man imidlertid vil gi denne tautologi et skinn av dypere begrunnelse gjennom å si at arbeiderklassen får en for liten del av sitt eget produkt, slik at misforholdet ble avskaffet i det øyeblikk den fikk en større andel av det og arbeidslønnen følgelig vokser, så må man bare bemerke at krisene alltid nettopp blir forberedt gjennom en periode da arbeidslønnen allment stiger og arbeiderklassen virkelig får en større andel av det årlige produkt som er bestemt for konsumpsjon. Sett fra synspunktet til disse riddere av den sunne og "enkle"(!) menneskeforstand skulle jo en slik periode omvendt fjerne krisen.

...Så fremt den enkle reproduksjon er en del og den betydeligste del også av enhver reproduksjon i utvidet målestokk, består dette motiv (produksjon for konsum, vår anm.) ved siden av og i motsetning til motivet med berikelse som sådan" (bd. 2, s. 409-10).

Poenget videre må da være å finne ut nøyaktig hva denne motsetning - mellom berikelsestrangen og konsumet - består i.

Marx formulerte denne problemstillingen antydningvis alt i "Grundrisse":

".... allmen overproduksjon fant ikke sted fordi det var produsert for lite av de varer som arbeiderne

skal konsumere, eller for lite av de varer som kapitalistene skal konsumere, men fordi det var produsert for meget av begge - ikke for meget for konsumet, men derimot for å fastholde det riktige forhold mellom konsum og verdiøkning: for meget for verdiøkningen." (Grundrisse, s. 346-47)

M. a. o. Den "manglende etterspørsel" er konsumentenes manglende etterspørsel slik denne er bestemt av kapitalens berikelsestrang, det dreier seg om kapitalens egen etterspørsel slik denne formidles via varen arbeidskraft og arbeidslønnen. Som Marx da også påviser i Kapitalens 1. bd, er ikke arbeidslønnen utgangspunktet, den "gitte" størrelse, som produksjon og konsumpsjon retter seg etter.

Det er tvert om kapitalens egen bevegelse, verdiøkningen, akkumulasjonen, som er den "uavhengig variable". Lønna - og dermed etterspørselen etter konsumvarer - er den "avhengig variable", den bestemmes av akkumulasjonen.

Bak "overproduksjonskrisen" - forstått som krisens "ytring", dens framtreddelse - øyner vi derfor dens grunnleggende årsak i en manglende akkumulasjon, som en skranke i systemets egen dynamikk. Denne manglende akkumulasjon er selv et resultat av for høy akkumulasjon, og dermed er vi over i den spesifikt marxistiske "kriseteori", teorien om overakkumulasjon.

«Sosialisme på norsk»

Fra side 6

Når det er sagt kan ikke vi se det som noen stor oppgave å avskjerme arbeiderklassen fra "fordummende amerikansk underholdningsindustri" hvis alternativet er like så fordummende SV-foredrag.

At USV skulle la seg affisere av slike anslag mot arbeiderklassens

Eks. på norsk "sosialist"

interesser fra ledende SV-hold var vel neppe ventet. USV skriver da også i avisa si Underveis (hvis parole er:

at SVs landsmøte ikke var noen skuffelse for venstrefløyen, for slik å legitimere sin fortsatte tilværelse som SV-medlemmer.

Representanter for universitets-Sverne kan til og med - i polemikk mot oss i DNS - framheve som en særlig kvalitet ved SV at det i dette partiet hersker ulike oppfatninger om sentrale spørsmål.

Hva slags oppfatninger det her dreier seg

Hva slags "oppfatninger" det her dreier seg om er det all mulig grunn til å minne USV om. Ettersom gruppa påberoper seg den marxistiske klasseanalysen er den nødt til å stemple Slagstad og likesinnedes "oppfatninger" som mer reaksjonære enn det borgerskap USV selv sier seg å bekjempe.

RØDEFANE

TEORETISK ORGAN FOR
KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

Innhold

Redaksjonelt.

Side 1

"Revolusjonen er i dag et problem som tas opp for å løses"

Side 2

Marx' leninisme (E. Heinrich)

Side 7

Irland 1968 - 1978: Britisk imperialisme i krise

Side 19

Arbeiderklassen må være ledende overalt (Yao Wen-yuan)

Side 25

Spania: Stått lavt politisk og sterk revolusjon

Side 30

USSR: motstand mot kommunisme

Side 30

Pris: 1,-

Kjøp og les nytt Røde Fane!

KOMMUNISTISK
ARBEIDERFORBUND

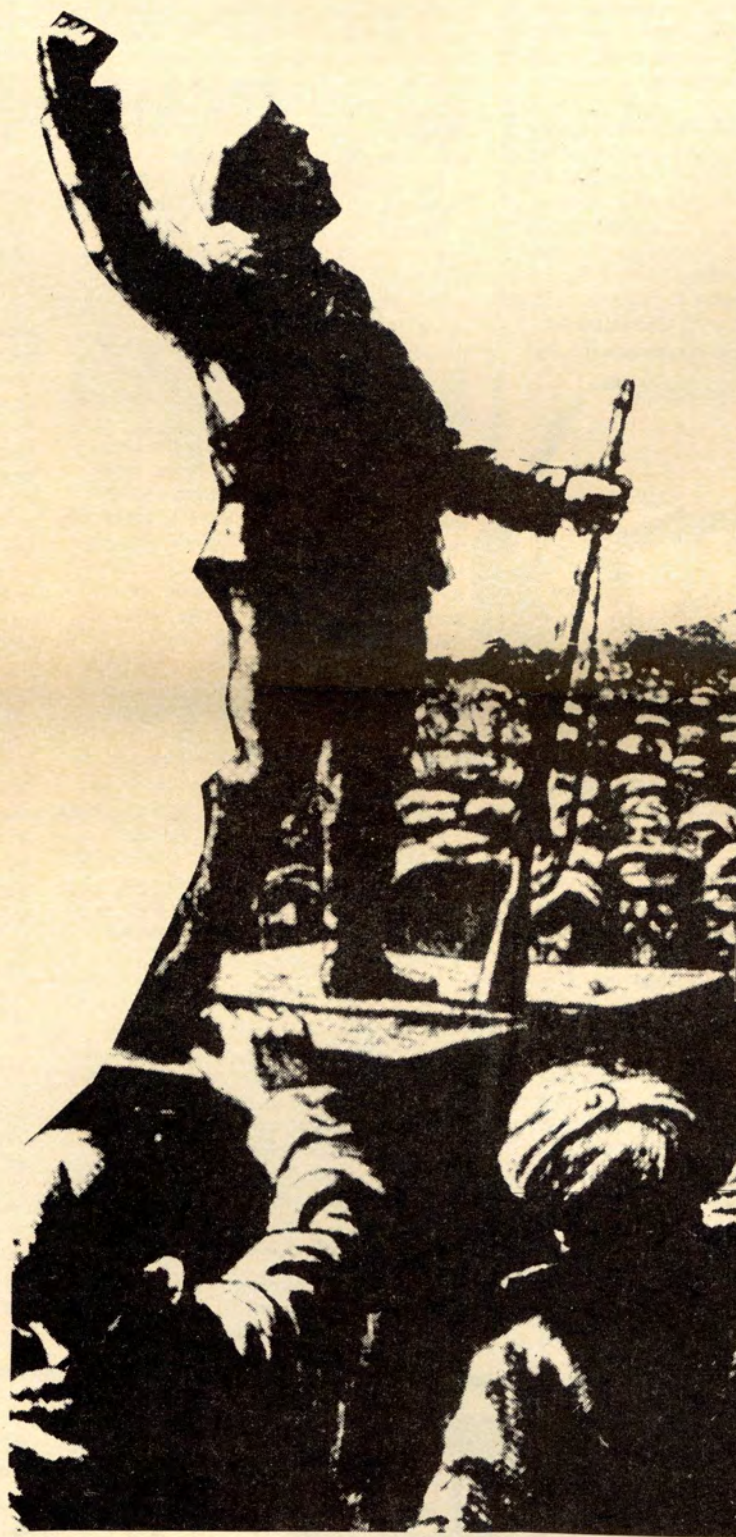

Sentral adr.: Postboks 2863
Tøyen, Oslo 6
Tlf. 37 63 60

KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

ARRANGERER

1. MAI MØTER

KAPITALISMEN BETYR ARBEIDSLØSHET, KRISE OG KRIG. ARBEIDERE - REIS KAMPEN KLASSE MOT KLASSE!

SETT LØNNSSTOPPEN TIL SIDE GJENNOM LOKALE AKSJONER - DE ULOVLIGE STREIKENE VISER VEI!

KAMP MOT DNA's SOSIALFASCISTISKE FRAMSTØT - SLUTT OPP OM FAGLIG AKSJON MOT LØNNSSTOPP!

BEKJEMP FEMINISMEN OG ALL KVINNEUNDERTRYKKING - FRAM FOR KVINNENS FRIGJØRING GJENNOM PROLETARIATETS DIKTATUR!

ARBEIDERKLASSEN HAR IKKE NOE FEDRELAND - FRAM FOR DEN PROLETARISKE INTERNASJONALISMEN!

STØTT EPLF OG DET ERITREISKE FOLKETS FRIGJØRINGSKAMP MOT ETIOPIA OG DEN SOVJETISKE SOSIALIMPERIALISMEN!

NEI TIL IMPERIALISTISK FRED I MDT-ØSTEN - FOR FRIGJØRING AV HELE PALESTINA!

SUPERMAKTENES RIVALISERING BETYR KRIG - FORDØM KINAS OG VIETNAMS AGGRESJON!

STØTT PROLETARIATETS DIKTATUR I ALBANIA - EN EROBRING FOR VERDENS ARBEIDERKLASSE!

UTEN EN REVOLUSJONÆR TEORI, INGEN REVOLUSJONÆR BEVEGELSE!

UTEN ET KOMMUNISTISK PARTI, INGEN PROLETARISK REVOLUSJON. SLUTT OPP OM KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND!

KAs åpne 1.mai møter

Oslo

Folkets Hus sal
Hovedtale v/Jørgen Sandemose (KA)
Appeller, kultur.
Salg av forfr./mat.
Møt opp kl. 19.00.

Bergen

Ranhuset, Kalfarvn. 34 a.
Hovedtale v/ Truls Wyller (KA)
Salg av forfr./mat.
Møt opp kl. 19.00.

Trondheim

Gildevangen Hotell 2. etg.
Hovedtale v/Gerd-Liv Valla (KA)
Møt fram kl. 20.00

Kommunistisk Arbeiderforbund Postboks 2563 Tøyen Oslo 6